**ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - ДОЛНА БАНЯ**
**Област Софийска, ул. "Търговска" №134, п.к. 2040**
**Председател на Общински съвет**
**тел. (07120) 8846, факс (07120) 2227, www.dolna-banya.net**

**РЕШЕНИЕ №106**

**ВЗЕТО С ПРОТОКОЛ №10 ОТ 19.10.2017 г.**

**ОТ РЕДОВНО ЗАСЕДАНИЕ**

**ПО ТОЧКА ПЪРВА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД**

**О Т Н О С Н О :** *Актуализиране на Стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня (2016-2020г.).*

**ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - ДОЛНА БАНЯ** – на редовно заседание на 19 октомври през 2017 година, в пълен състав: 9 на брой общински съветници, разгледа по точка Първа от Дневния ред – Докладна записка с вх. №114/09.10.2017г. с изх. № 08-08-133/09.10.2017г. от Владимир Джамбазов, кмет на община Долна баня **относно:** *Актуализиране на Стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня (2016-2020г.).*

**Приложение: 1.** Проект на Актуализирана Стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня (2016 – 2020 г.); **2.**Решение № 2 по Протокол № 3 от 02.10.2017 г. на обществен съвет за сътрудничество и контрол на социалното подпомагане и социалните услуги към община Долна баня

Воден от горното и на основание чл.21, ал.1, т.6 и т.12 от ЗМСМА и във връзка с чл.27, ал.4 и ал.5 от ЗМСМА присъстваха 9 от общо 9 на брой общински съветници и гласуваха с 9 "за" , "против"0 , "въздр. се"0, Общински съвет-Долна баня

**РЕШИ:**

**1. ПРИЕМА** – Актуализирана Стратегията за развитие на социалните услуги в община Долна баня (2016 - 2020), както следва:

**1. 1.** В точка 2.2. Идентифицирани рискови групи и потребности, на страница 12, подточка 2.2.3. Рискови групи за възрастни хора в риск, се добавя абзац „Стари хора".

**2.** На страница 18, Обща цел 2. Намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции, се добавя нова Специфична цел 2.7.: Създаване на нови социални услуги от резидентен тип за стари хора със среда близка до семейната.

**3.** В точка 4.2. Дейности и мерки по Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа, на страница 33 в Специфична цел 2.6. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда, близка до домашната, за лица с увреждания и стари хора, Мярка 2.6.2. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на стари хора, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната, се добавя нова дейност 2.6.2.1. Разкриване на два Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора – капацитет 2 по 15, стартиране на услугата 2018 г.

**4.** В Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в Община Долна баня по направления, страница 37–38 направление 2 Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа, се добавя нова точка 5: Два Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора с капацитет 2 по 15 и година на разкриване на услугата – 2018 г.

**5.**В направление 2 Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа, на страница 52, Специфична цел 2.6. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда, близка до домашната, за лица с увреждания и стари хора, се добавя Мярка 2.6.2. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на стари хора, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната, където в ключовия индикатор за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията се добавя и разкриването на Два Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора

**Председател на Общински съвет**
**град Долна баня: /П/**
**/Лиляна ДРАГАНОВА/**

***Изготвил: Мариана Китова,***
***Младши експерт към Дирекция “АПОФУС”***

**МОТИВИ:** Настоящото решение се прие на основание чл.21, ал.1, т.6 и т.12 от ЗМСМА.

**РАЗГЛАСЯВАНЕ**:

**1.** Интернет страницата –25.10.2017 г.;

**2.** Инф. табло – ул. „Търговска” № 134 -25.10.2017 г.

# Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня 2016 г. – 2020 г.

*м. февруари 2016 г.*

## Съдържание:

**Резюме ..... 3**
**Раздел А: Контекст и оценка на нуждите ..... 5**
**1. Контекст ..... 5**
**1.1. Предистория: как е създадена стратегията ..... 5**
**1.2. Обхват и фокус на стратегията ..... 6**
**1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики ..... 6**
**2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Долна баня..... 7**
**2.1. Тенденции в развитието на община Долна баня ..... 8**
**2.1.1. Тенденции в броя на населението ..... 8**
**2.1.2. Макро-икономически показатели ..... 9**

**2.2. Идентифицирани рискови групи и потребности ……10**
**2.2.1. Рискови групи за деца ……...10**
**2.2.2. Рискови групи за лица с увреждания ……12**
**2.2.3. Рискови групи за възрастни хора в риск …….. 12**
**2.3. Изводи за състоянието на мрежата от услуги в община Долна баня …… 12**
**2.4. Общи препоръки към развитието на социалните услуги в община Долна баня.13**
**Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги ……. 15**
**3. Визия и цели …… 15**
**3.1. Визия …… 15**
**3.2. Ценности и принципи …… 15**
**3.3. Направления и приоритети на стратегията ……. 16**
**3.4. Цели …….. 17**
**3.4.1. Общи и специфични цели ……. 17**
**3.4.2. Ключови индикатори за постиженията на стратегията …… 19**
**4. Интервенция – социални услуги и мерки …….. 20**
**4.1. Дейности и мерки по направление 1: Развитие на услугите в общността за превенция на социалното изключване и изолация …….. 21**
**4.2. Дейности и мерки по направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа …….. 30**
**4.3. Дейности и мерки по направление 3: Развитие на социалните услуги в общността за социално включване на уязвимите групи и лица в неравностойно положение ……. 33**
**5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех ……... 38**
**Раздел В: План за действие ……... 53**
**6. Управление и координация на изпълнението на стратегията …….. 53**
**6.1. Структури за координация на областно и общинско ниво ……. 53**
**6.2. Система на мониторинг и оценка. Работа на екипа за координация и мониторинг ……... 56**
**6.3. Основни партньори. Механизми на партньорство …….. 56**
**6.3.1. Дейности и мерки по направление 5: Развитие на междусекторните и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги . …… 56**
**6.4. Основни етапи в изпълнението на стратегията …… 57**
**7. Ресурси …….. 59**
**7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията …….. 59**
**7.1.1. Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги ……. . 59**
**7.1.2. Изграждане на административен и организационен капацитет за управление на услугите ……. 59**
**7.1.3. Дейности и мерки по направление 4: Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги …….. 60**
**7.2. Финансови и материални ресурси …….. 64**
**7.2.1. Източници на финансиране …….. 64**
**7.2.2. Други необходими ресурси ……... 65**
**8. Комуникационна програма ……. 65**
**8.1. Цели, задачи и методи …… 65**
**8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма ……. 65**
**Раздел Д: Приложения …….. 67**

# Резюме

**Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня (2016 – 2020)** е разработена на базата на Областна стратегия за развитие на социалните услуги в Софийска област (2016-2020). Стратегията за развитието на социалните услуги е съобразена и с изпълнението на Общинския план за развитие в периода 2014 – 2020г.
Общинската стратегия е създадена на основата на Доклад за анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Долна баня, както и в процес на партньорство между заинтересованите страни в общината (общинска администрация, ДСП, специализирани институции и други структури на местната власт).
**Обхват.** Общинската стратегия обхваща всички уязвими общности и всички възрастови групи на територията на общината. Стратегията проектира развитието както на социалните услуги, така и на пакет от общински политики и хоризонтални мерки за социално включване, насочени към устойчиви решения на проблемите на рискови групи.
**Визия.** Създаването и приемането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня ще допринесе за развитие на социалната политика в общината като модерна, ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център ползвателя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество.
**Основна ценност** за стратегията е всеки човек със своята уникалност на възможностите за реализация, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.
**Приоритетите, целите и дейностите** на стратегията са изведени в резултат на изводите от Доклада за анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Долна баня

**Приоритетно направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолацията.**

**Приоритетно направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа.**

**Приоритетно направление 3. Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.**

**Приоритетно направление 4: Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги**
**Приоритетно направление 5: Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги**
**Последните две направления са функционални** и подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия. Повишаването на качеството и ефективността на социалните услуги ще се постигнат чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на общинско ниво, осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги, както и чрез продължаване на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

В Стратегията са описани в мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролите на всички заинтересовани страни на общинско ниво, необходимите ресурси – човешки и финансови, оперативен план с времева рамка за изпълнението на стратегията.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги ще се изпълнява с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

# Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

# 1 Контекст

## 1.1 Предистория: как е създадена стратегията

Законът за социалното подпомагане и Правилника за неговото прилагане, регламентират задълженията на кметовете да организират разработването на стратегия за развитие на социалните услуги на общинско ниво.

Общинската стратегия се базира на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Софийска област, изготвена от областен оперативен екип, в който взеха участие и експерти от Община Долна

баня. Целта на стратегията е да се гарантира наличието и развитието на такива социални услуги, които да отговарят на конкретните потребности на хората от целевите групи на територията на общината.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня (2016 – 2020) е разработена от Работна група определена със Заповед № РД 15-14/ 18.01.2016 г. на Кмета на Община Долна баня, в която са включени представители на заинтересованите страни в общината (общинска администрация, ДСП и други структури на местната власт), ангажирани с организирането и изпълнението на социалната политика на местно ниво.

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите на рисковите групи в община Долна баня е част от планирането на общинската стратегия за развитие на социални услуги. В аналитичния доклад е включен анализ на социално-икономическия профил на общината, за който е използвана налична статистическа информация, административна статистика и отчетност на компетентните в съответния сектор организации. Ситуационния анализ направи оценка на наличните ресурси и услуги в общината, детайлна информация за броя на индивидите и групите в риск. Той е основата, на която се стъпва за адекватно планиране, съобразно реалните нужди на хората от целевите групи за разкриването на нови социални услуги и подобряването на съществуващи такива.

Спазвани са следните **принципи и подходи на планиране**:

**Принципи:**

- Планиране с участието на заинтересованите страни;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

**Подходи:**

- Планиране на социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- Осигуряване интереса на потребителя чрез индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип;
- Осигуряване на възможности за равен достъп до услуги на всички жители на община Долна баня и доставяне на услугата максимално близо до потребителите;
- Интегриран подход при решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Гражданско участие в планирането, наблюдението и изпълнението на Общинската стратегия;

Съблюдавани са следните **Ценности**:

- Уважение и зачитане достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие, зачитане на равнопоставеността на половете при планиране и достъп до социални услуги;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на община Долна баня;
- Гражданско участие в планирането, наблюдението и изпълнението на Общинската стратегия;

## 1.2 Обхват и фокус на стратегията

Общинската стратегия очертава насоките за развитие на мрежата от социални услуги, такава, че да отговаря на нуждите на рисковите групи, ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. В този контекст стратегията ще задава параметрите на социалните услуги в Община Долна баня.

Стратегията за социални услуги дефинира социалните услуги, които ще работят на територията на общината в периода 2016 – 2020 г. Включени са както съществуващите вече услуги така и развитието на нови социални услуги. Посочени са начините на достъп до тези услуги и връзката между тях. Освен това, са описани мерки и дейности в сферата на социалното подпомагане и свързаните сфери (здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура), които определят функционирането на социалните услуги и имат ключово значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

В стратегията са включени социални услуги за всички рискови групи на територията на общината, изведени са приоритети като целеви групи и услуги за периода на действието ѝ. Приоритетизирането е основано на остротата на проблемите и наличните ресурси.

## 1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики:

### Международни политики – конвенции, документи на ЕС

Общинската Стратегия е разработена в съответствие с действащите международни политики и документи на ЕС за създаване на работеща и съвременна визия за социална Европа, отчитаща предизвикателствата в областта на бедността и социалното изключване и национално законодателство в областта на социалните услуги.

Водещи документ при изготвянето бяха:

- **Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020**;
- **Националната стратегия за продължаване на дейностите за премахване на институционалния модел на грижа и развитие на междусекторни услуги за социално включване;**
- **Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастните хора и хората с увреждания;**
- **Националната програма за развитие България 2020;**
- **Национална стратегия за детето (2008 – 2018 г.);**
- **Национална стратегия за демографско развитие на Република България (2006 – 2020 г.)**

### Национални приоритети в развитието на социалните услуги

- Подобряване качеството на живот на децата и насърчаване на социалното включване.
- Разработване и въвеждане на специфични услуги за рискови групи.
- Разработване и въвеждане на мерки на условия за промоция на здраве и профилактика на болести.
- Премахване на институционалния модел на грижа за възрастни хора чрез развитие на услуги за дългосрочна грижа и междусекторни услуги.
- Подобряване на капацитета и взаимодействието в сферата на образованието, здравеопазването, заетостта и социалните услуги при реализиране на общите цели на социалното включване.
- Осигуряване на достъпна среда.
- Подобряване на жилищните условия на уязвимите групи и подкрепа на бездомните.

Другото важно е процеса за деинституционализацията на децата, който още не е приключил

### Приоритети и стратегии на общинско ниво

- Общински план за развитие на община Долна баня (2014-2020);
- Общинска програма за закрила на детето;
- Общински план за интеграция на ромите в община Долна баня (2014-2020);

Общинската стратегия следва принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семеен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

# 2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Долна баня

Общинската стратегия е разработена в съответствие с Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Софийска област и се базира на изводите от Доклада за анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Долна баня. Доклад – анализа на Община Долна баня бе приет на заседание на Общински съвет – Долна

баня. Разкриването на нови социални услуги в община Долна баня и развитието на съществуващите такива ще се съобразява не само с потребностите на хората от общината, но ще покриват и потребностите на областта.

Проучването на ситуацията в община Долна баня е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално-икономическите проблеми, съществуващите общински политики и прилагани мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината. Рисковите групи са формулирани след анализ на техните социални и икономически предпоставки, идентифицирани чрез анализ на данните от цялостното проучване.

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социално-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Долна баня, осигуреност с финансови и човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги.

Изводите от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни ще са основа за планирането на социалните услуги по отношение на: осигуряване достъп на потребителите; избор на вид и капацитет на услугите; избор на видове финансиране; участие в междусекторно и междуобщинско сътрудничество.

## 2.1 Тенденции в развитието на община Долна баня

### OKNKN Тенденции в броя на населението:

По данни на ГРАО – община Долна баня към 31.12.2015 г. населението на Община Долна баня по постоянен адрес е 4 928 души, а по настоящ – 4 875 души, разпределени в 2 населени места – град Долна баня и село Свети Спас.

**Население по настоящ адрес през периода 2011 - 2015 г., източник ГРАО – община Долна баня**

| | **2011 г.** | **2012 г.** | **2013 г.** | **2014 г.** | **31.12.2015 г.** |
|---|---|---|---|---|---|
| Община Долна баня | 4 522 | 4 750 | 4 786 | 4 825 | 4 875 |

Състоянието на демографските процеси е свързано с влиянието на множество фактори от икономическо, социално, здравно естество, засилени миграционни процеси.

Възрастовата структура на населението също се влияе от промените в раждаемостта, смъртността и миграцията.

**Възрастова структура на населението към 31.12.2014 г., по данни на НСИ**

| **Възрастова група** | **Брой жители** |
|---|---|
| **Мъже** | **2 209** |
| **Жени** | **2 301** |
| от 0 до 9 години | 529 |
| от 10 до 19 години | 545 |
| от 20 до 29 години | 588 |
| от 30 до 39 години | 646 |
| от 40 до 49 години | 649 |
| от 50 до 59 години | 584 |

| | |
|---|---|
| от 60 до 69 години | 495 |
| Над 70 години | 486 |

Разпределението на населението по образователна степен показва, че най-голям дял от общото население заемат лицата със средно образование – 36,4 % и тези с основно образование – 27,8 % (по данни от Преброяване 2001 г.).

Основните приоритети за демографското развитие на общината следва да бъдат насочени към стабилизиране и запазване броя на населението, работа по посока повишаване образователното равнище на населението и участието му в различни форми на обучение.

Социалната политика на община Долна баня е насочена към задоволяване потребностите на населението от услуги, които да отговарят на нуждите на групите в риск. Съществена част е работата в посока превенция за предотвратяване попадането на деца и лица в рисковите групи.

### 2.1.2 Макро-икономически показатели

Икономическото развитие на Община Долна баня през последните години се характеризира с общите белези на икономическото развитие на страната като цяло.

#### Състояние на инфраструктурата, транспортни връзки

Транспортната инфраструктура на община Долна баня е развита основно чрез автомобилни пътища.

Като свързаност на общината със съседните населени места, съществуващата пътна мрежа е добре развита, с оглед покриване на нуждите на населението и икономиката.

#### Доходи, заетост и безработица

Основен проблем съществуващ на територията на общината е безработицата, която в последните години заема значително място, превръщайки се в сложен въпрос, чиито отговор изисква спешно разрешаване. Засегнати са големи маси от хора - тъй наречените “рискови групи”. Причините за това са: образование, което не съответства на изискванията на трудовия пазар; трудно започване на първа работа; ниското заплащане, както и желанието на младите хора за емиграция и миграция след завършване на образованието си в търсене на по-добри условия на труд и успешна реализация. Включването на хората в заетост е предпоставка за тяхната интеграция в обществото и подобряване качеството им на живот.

#### Здравеопазване

Здравното обслужване в община Долна баня се осъществява от трима лични лекари с регистрирани индивидуални практики за медицинска помощ и договори с РЗОК; регистрирани са две специализирани медицински практики, които са с договор с РЗОК; три регистрирани индивидуални практики за дентална помощ, от които две, са с договор с РЗОК.

Спешната медицинска помощ се осъществява от филиала на гр. Самоков.

#### Образование

В община Долна баня има добре развита образователна структура и чрез политиката която провежда общината се създават условия за осигуряване на равен достъп до детска градина, предучилищна подготовка и качествено образование за всички деца и ученици. На територията ѝ съществуват 3 учебни заведения – СОУ“Неофит Рилски”, Професионална гимназия ”Христо Ботев” и Обединено детско заведение “Юрий Гагарин”. В община Долна баня се намира и ДДЛРГ ”К.Ляпчева”. Той осигурява подходяща среда за живот, близка до семейната и осъществява постоянна, седмична и дневна грижа за деца в рисково положение. В дома има 37 деца на възраст от 7 до 18 години, които се обучават от първи до дванадесети клас в двете училища в града.

#### Жилищни условия

Жилищните условия в общината се подобряват постепенно, но регулярно. Най-вече това се случва чрез участието на общината по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата.

В града има обособени два квартала на уязвими етнически малцинства, където е необходимо доизграждане на инфраструктурата.

## 2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

От извършения анализ на социо-демографската и икономическа картина на общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение: неравностойна позиция на пазара на труда, многодетство, трайна липса на собственост и доходи, противообществени прояви, рискове, засягащи децата в институции. На основата на тези характеристики се обособяват три големи рискови групи:

### 2.2.1. Рискови групи за деца:

- **Деца отглеждани в семейства в риск;**

Специфичен проблем на децата в семействата в риск е ниското качество на живот и влошеният социалнопсихологически климат в семействата. Помощите за безработни не могат да компенсират цялостния проблем на семействата в риск. Невъзможността за справяне със ситуацията е предпоставка за явление като: стрес, депресия, домашно насилие, разпадане на семействата, изоставяне на деца и др., които водят до редица други неблагоприятни последици.

- **Деца, жертва на насилие;**

Тази група деца може да се раздели на две подгрупи:

- Деца жертва на насилие в семейството;
- Деца жертва на насилие извън семейството.

Характерно за деца **жертви на насилие в семейството** е, че броят на жертвите вероятно е много по-голям, но оплакванията са малко, поради емоционални връзки и зависимостта на децата от родителите им.

В община Долна баня е изградена партньорска мрежа между институциите, относно постъпващите сигнали и прилагане на своевременни и адекватни мерки за закрила на децата.

- **Деца на улицата и с отклоняващо се поведение;**

Центъра за работа с деца на улицата е нова услуга в община Долна баня и предоставя комплекс от социални услуги, свързани с превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца, живеещи трайно или частично на улицата, чрез индивидуална работа с детето и неговото семейство, семейно консултиране и подкрепа, медицински и санитарно-хигиенни услуги, огрaмотяване на децата, обучение в родителски умения.

Сред основните причините за извършване на асоциални прояви са криминогенна семейна среда, липсата на доходи в семействата и безработица, както и липсата на добро възпитание и осъществяване на достатъчен родителски контрол спрямо непълнолетните лица. Също така може да се посочи и влиянието от приятелското обкръжение.

В своята дейност Местната комисия залага на превенцията – организиране на кампании, обучения, празници с активното участие на подрастващите, за осмисляне на свободното им време; на работа в екип, съвместно с органите, имащи отношение към работата с деца и неправителствените организации.

- **Деца настанени в семейства на роднини и близки;**

Настаняването на деца при роднини и близки е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство и намира широко приложение през последните години.

При тези деца е необходима подкрепа на хората, които са поели грижа за отглеждане на децата, вместо техните биологични родители. Проблемите се отнасят също до **потребностите на децата** да получават адекватни грижи и до **потребностите на родните и близките** да бъдат подкрепени при предоставяне на грижите за настанените при тях деца.

- **Деца отглеждани в специализирани институции;**

Работата по деинституционализацията на деца от специализирани институции ще продължи и в следващия програмен период, като в обхвата ще попадне ДДЛРГ „Константа Ляпчева”.

- **Деца с увреждания.**

Това е една сложна целева група, тъй като обединява деца с физически, умствени, психически и комплексни увреждания.

Достъпна помощ за тази целева група е паричното подпомагане по Закона за социалното подпомагане и Закона за интеграция на хората с увреждания, както и социалните услуги в общността, предлагани в община Долна баня.

### 2.2.2. Рискови групи за лица с увреждане

Наличието на увреждане поражда сериозен риск от социално изключване, независимо от възрастта. Данните за лицата с увреждания са предоставени от Дирекция „Социално подпомагане" и отразяват броя на подпомаганите лица, основно по ЗИХУ. Общо за община Долна баня те са 436 лица (лица с физически увреждания 375 бр.; лица с умствени увреждания 12 бр.; лица с психични заболявания 21 и други заболявания 28 бр.). Тези данни включват сборна група от хора в трудоспособна възраст с увреждания и хора в над трудоспособна възраст, които вследствие на възрастта и заболяванията са придобили увреждания

- **Хора с повече от едно хронично заболяване;**

Част от хората с увреждания имат повече от едно заболяване, ниските доходи са причина за ограничаване на достъпа до лечение и съответно за хронично влошаване на здравословното състояние.

Поради това е особено важно да се съдейства на семействата с болни хора чрез различни форми на социални услуги за рехабилитация, възстановяване, укрепване на здравето, предоставяне на различни видове съдействие и консултации.

- **Самотно живеещи стари хора с увреждания;**

Необходимоста от подкрепа при поддържане на жилището – физическата невъзможност за извършване на ремонтни работи и поддръжка на жилището, липсата на средства за ремонт, това са наболели проблеми за всички хора с увреждания. Целта ни е с решаването им да се постигне по-добро интегриране на хората с увреждане в обществото ни.

- **Възрастни с психични заболявания;**

За тази рискова група община Долна баня разкрива Дневен център за лица с психични разстройства и Център за настаняване от семеен тип за лица с психични разстройства.

### 2.2.3. Рискови групи за възрастни хора в риск

- **Самотни стари хора, които живеят в домашна среда**

Животът на старите хора е изключително затруднен, основно поради липсата на достатъчно средства и затруднения достъп до здравеопазване, невъзможността или затрудненията с осъществяването на комунално-битовите дейности и най- вече социалната изолация. При предоставянето на социални услуги в общината, този проблем е поставен на първо място. Голям е броят на старите хора, които се нуждаят, но не са обхванати от социални услуги

- **Стари хора**

Остаряването е един процес и следователно не съществува точен момент, от който личността започва да остарява. В едно динамично променящо се общество, възрастните хора представляват важен ресурс и се превръщат в стабилна стойност за младите поколения. По-голяма част от тях се самоиздържат и не са напълно зависими от обществото. Психологичната, социалната и културната роля на възрастните хора придобива ново, голямо значение за по-младите поколения. Възрастните хора играят важна роля при поддържането на връзката между поколенията, както в семейството, така и в обществото.

## 2.3 Изводи за състоянието на мрежата от услуги в община Долна баня

През изтичащия програмен период функциониращите социални услуги в общността и програмите за заетост на територията на Община Долна баня успешно реализират дейностите по превенция на риска от социално изключване. Разшири се мрежата от социални услуги насочени както към децата така и към техните родители, чрез Центъра за обществена подкрепа и ново разкрития Център за работа с деца на улицата.

Услугите предоставяни в ДДЛРГ „Констанца Ляпчева" се отличават с предлагана качествена грижа за настанените деца. Въпреки това за институцията е характерно намаляването на броя на настанените деца

поради стартиралия процес на деинституционализация и приоритетно търсене на възможности за реинтеграция в семейна среда.

Услугите в общността за възрастни хора с увреждания и самотно живеещи стари хора на територията на Община Долна баня, са развити чрез ДСП и проекти реализирани по ОП РЧР, дейности „Личен асистент", „Социален асистент" и „Домашен помощник" . Дефицитът би се изразил най – вече ако липсват програми и проекти, които да осигуряват индивидуална грижа за лицата и да подпомагат социалната им интеграция.

Наред с постигнатото, не можем да пренебрегнем факта, че все още продължават да съществуват проблеми касаещи всички приоритетни области на действие. За ефективното справяне е необходим всеобхватен подход, който включва реализиране на изпълнението по заложените дейности, чрез комплексни и дългосрочни мерки, късащи цялостния процес по интеграция и подкрепа относно нуждите на рисковите групи. Като инструмент за разрешаване на различни неблагоприятни ситуации, социалните услуги трябва да бъдат разнообразни и индивидуализирани, планирани и предоставени посредством интегриран подход.

Заложените дейности в изтичащия програмен период, които не са реализирани поради липса на финансиране и промяна в държавната политика по отношение на специализираните институции, са следните:

- Център за настаняване от семеен тип гр.Долна баня**.**
- Защитено жилище за хора с психични отклонения и умствена изостаналост.
- Център за настаняване на хора с деменция
- Център за настаняване от семеен тип за деца от 0 до 18 години
- Наблюдавано жилище
- Хоспис
- Център за временно настаняване на възрастни хора
- Дом за стари хора с отделение за лежащо болни

## 2.4. Общи препоръки към развитието на социалните услуги в община Долна баня

- Да бъде използван интегриран подход при решаването на проблемите на целевите рискови групи.
- Максимален достъп до услуги, чрез мобилност на услугите.
- Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на екипите, ангажирани с управлението на социалните услуги, които да повишават компетентността на служителите за оказване на съдействие при: изследване на потребностите, планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск; реформиране и преструктуриране или закриване на съществуващи социални услуги, в съответствие с приоритетите и набелязаните мерки; финансово планиране и ефективно управление на ресурсите; познаване и прилагане на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България.
- Приоритетно направление трябва да стане деинституционализацията, с развитието на максимално широк спектър от услуги за семействата в риск с цел превенция на изоставянето и за извеждане на децата от институциите.
- Необходимо е разнообразяване на социалните услуги и развиване на нови и гъвкави, алтернативни услуги, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината.
- Друг приоритет трябва да бъде продължаващото развитие на мерки за превенция и услуги за подкрепа на семействата с деца в риск, поради бедност, безработица, лоши битови условия на семействата.
- Да се предвидят целенасочени мерки за преодоляване на липсата на персонал и/или неговата недостатъчна квалификация, без което е трудно осъществимо развитието на необходимите социални услуги.
- Необходимо е изграждането на механизми на между секторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация.

# Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

# 3 Визия и цели

## 3.1 Визия

Общинската стратегия за развитие на социални услуги цели да създаде условия за пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа на местните общности, групи и лица в риск като осигури достъпни и качествени социални услуги на територията на община Долна баня.

## 3.2 Ценности и принципи

**Основна ценност** за стратегията е всяко човешко същество със своята уникалност на възможностите за реализация, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. Чрез общинската стратегия община Долна баня се присъединява и към европейските принципи на хуманност и солидарност като **осигурява достъпни и качествени социални услуги в общината, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.**

**Ценности**:

- Уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на община Долна баня;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Общинската стратегия;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.

При разработването на стратегията са следвани следните **принципи и подходи на планиране**:

**Принципи:**

- Планиране с участието на всички заинтересовани страни;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

**Подходи:**

- Планиране на социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;

- Осигуряване на най-добрия интерес на потребителя чрез индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип, които се ползват само в краен случай;
- Осигуряване на възможности за равен достъп до услуги на всички жители на община Долна баня и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- Максимален достъп до услуги, чрез мобилност на услугите, иновативност и гъвкавост в планирането и управлението;
- Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Пълнота в обхващането на рисковите групи;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Общинската стратегия;

## 3.3 Направления и приоритети на стратегията

Приоритетните направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови/критични социални проблеми на жителите на общината. Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.
Избраните приоритетни направления **за съдържанието на социалните услуги** включват:

- **Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация.**

Международната и българската практика показват, че инвестирането в развиване на услуги по превенция на общинско ниво е ефективно по отношение на ранна реакция и предотвратяване на проблеми и по отношение на вложените средства, които са много по-малко на един ползвател в сравнение с услугите, които интервенират спрямо изявили се проблеми.

Поради това, приоритетно направление на общинската стратегия е развиване на услуги по превенция на рискови фактори, ситуации, събития, които могат да водят до или да задълбочават социална изолация и изключване. Тези услуги ще бъдат максимално мобилни, за да могат да обхванат максимално голям брой ползватели. Услугите в това направление са насочени към подкрепа на семействата и индивидите за оставане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на индивидуалните и общностни умения и ресурси, превенция на насилие, различни форми на насилие и експлоатация, превенция на противоправно поведение, социална маргинализация.

- **Деинституционализация, подобряване качеството на резидентната грижа и развитие на алтернативни услуги.**

На територията на община Долна баня има една специализирана институция (СИ) за деца. Държавната политика активно насърчава процеса на деинституционализация.

Общинската стратегия трябва да доведе до значително намаляване на дела на децата в ДДЛРГ „Констанца Ляпчева”, чрез развиване на нови социални услуги за извеждането им, преструктуриране на институцията и развиване на качествени социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната.

- **Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.**

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност, подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

Създаване на условия за предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

**Функционалните приоритетни направления**, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия, обхващат:

- **Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.**

Развиването на нови социални услуги и подобряването на качеството на мрежата от социални услуги, въвеждането на принципи на работа и взаимодействие, насочени към ефективност и ефикасност, добро управление, изискват въвеждането на общинска политика за развитие на човешките ресурси в услугите и общинската администрация чрез обучения, супервизия и различни форми на подкрепа. Предвижда се развитие на механизми и стимули на общинско ниво за подкрепа на доставчиците на социални услуги за непрекъснато повишаване на качеството на социалните услуги.

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

- **Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.**

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на общинско ниво изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез сътрудничество и връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, инфраструктура и др. Характерът на проблемите на хората в риск изисква активно развиване на партньорство между общините по отношение на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа.

## 3.4 Цели

### 3.4.1 Общи и специфични цели

За осъществяването на визията на Общинската стратегия, във всяко от избраните приоритетни направления са набелязани общи и специфични цели и задачи:

**Обща цел 1.** Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи. Подкрепа за интегритета на семейства и общности, чрез:

- **Специфична цел 1.1.** Разширяване на мрежата от социални услуги в Общината за подкрепа на уязвимите семейства и децата, за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.
- **Специфична цел 1.2.** Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.
- **Специфична цел 1.3.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.
- **Специфична цел 1.4.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.
- **Специфична цел 1.5.** Създаване на социални услуги за подкрепа на социалната интеграция и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости.

**Обща цел 2.** Намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции, чрез:

- **Специфична цел 2.1.** Извършване на подготовка за преструктуриране на ДДЛРГ „Константа Ляпчева”.

- **Специфична цел 2.2.** Настаняване на децата от ДДЛРГ„Константа Ляпчева" в различни форми на семейна грижа.
- **Специфична цел 2.3.** Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.
- **Специфична цел 2.4.** Преструктуриране на съществуващата специализирана институция за деца ДДЛРГ „Константа Ляпчева" в ЦНСТ за деца без увреждания.
- **Специфична цел 2.5.** Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи специализираната институция ДДЛРГ „Константа Ляпчева".
- **Специфична цел 2.6.** Развитие на социалните услуги от резидентен тип със среда близка до домашната за хора с деменция и психични разстройства.
- **Специфична цел 2.7.** Създаване на нови социални услуги от резидентен тип за стари хора със среда близка до семейната.

**Обща цел 3.** Създаване на условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в областта, чрез:

- **Специфична цел 3.1.** Осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда;
- **Специфична цел 3.2.** Подобряване качеството на живот на стари хора, които са в невъзможност да се справят сами с живота си;
- **Специфична цел 3.3.** Развиване на мрежата от социални услуги и укрепване системата на „Домашен социален патронаж" за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора;
- **Специфична цел 3.4.** Осигуряване на достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи;
- **Специфична цел 3.5.** Създаване на условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение.

**Общите и специфични цели** във **функционалните приоритетни направления** на Общинската стратегия включват:

**Обща цел 4:** Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на Община Долна баня, с активното участие на всички заинтересовани страни

- **Специфична цел 4.1.** Продължаване изграждането и развитието на капацитет за управление и планиране на социални услуги.
- **Специфична цел 4.2.** Развиване на капацитет за предоставяне на социални услуги.
- **Специфична цел 4.3.** Изграждане и развиване на капацитет за мониторинг, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

**Обща цел 5.** Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество, чрез:

- **Специфична цел 5.1.** Стимулиране и развиване на междуобщинското партньорство в социалните услуги.
- **Специфична цел 5.2.** Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.

## 3.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията

Постигането на целите на стратегията в рамките на следващите пет години трябва да подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената

промяна в ситуацията в община Долна баня ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

**Ключовите базисни индикатори** за промяната в ситуацията ще покажат разликите при сравнението на показателите за настоящия момент с данните към 2020 г. Такива са:

- Развита модерна социална политика в подкрепа на интегритета на семейства и общности в община Долна баня в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности;
- Подобрено равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;
- Степен на обхващане на пръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги;
- Постигната качествена промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги чрез увеличаване дела на услугите в общността и намаляване на услугите от резидентен тип
- Промяна на съотношението между грижа за деца в алтернативна семейна среда – към грижа за деца в резидентен тип;
- Преструктурирана специализирана институция за деца – ДДЛРГ „Константа Ляпчева";
- Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне към края на стратегията;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 80% от старите хора в община Долна баня с приоритетно обхващане на самотноживеещите;

**Ключовите качествени индикатори** за успеха на осъществената интервенция в рамките на периода от пет години изпълнение на Стратегията са:

- Осигурена подкрепа за поне 50% от уязвимите семейства и деца чрез комплекс от услуги в община Долна баня;
- Поне 50% от уязвимите семейства и деца, обхванати в комплексна програма за ранно детско развитие в цялата община;
- Постигнато намаляване с 50% на децата, настанени извън семейството си;
- Поне 95% от децата в предучилищна възраст, обхванати в детска градина и от децата в задължителна училищна възраст - в подходяща форма на образование;
- Подобрена грижа за децата, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване);
- Създаден капацитет за обхващане на поне 50% от децата с увреждания в различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 70% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- Предотвратена преждевременна институционализация на най-малко 90 самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда;
- Повишена информираност / чувствителност на обществеността в общината към проблемите на децата и лицата, настанени в СИ;
- Развити на функциониращите социални услуги за деца и семейства, работещи на общинско ниво;
- Осъществени поне 3 междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община;
- Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни услуги и/или мерки за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

# 4 Интервенция – социални услуги и мерки

**Функциониране на социалните услуги на общинско ниво:** Предвижда се социалните услуги да функционират на две нива – общинско и областно. На всяко от нивата ще бъдат изградени партньорски мрежи. На ниво община услугите включват основно превантивни услуги и мерки. Център на мрежата от социалните услуги за деца и семейства ще бъде центъра за обществена подкрепа. Услугите за възрастни ще бъдат организирани около съществуващият Домашен социален патронаж, който към настоящия момент работи в общината. Максимално да се използват възможностите на Национални и оперативни програми и други източници на финансиране и осигуряване на услугите Домашен помощник и Личен асистент.

На Областното ниво се обхващат всички общини от Софийска област и ще се надграждат съществуващите услуги със специализирани дейности, които изискват наемане на специалисти, които не са налични в по-малките населени места. При настоящата законодателна рамка това означава, че определен набор от услуги ще бъдат предоставяни в няколко населени места, но техните клиенти ще обхващат цялата област. Такива са услугите по приемна грижа, специализирано консултиране, подкрепа за осиновяването, резидентна грижа и др.

## 4.1.Дейности и мерки по Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация

**Обща цел 1 на Направление 1:** Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на деца и семейства в риск. Подкрепа за интегритета на децата и семействата в риск.

**Приоритети в даденото направление**

**Специфична цел 1.1.** Разширяване на мрежата от социални услуги в общината за подкрепа и социална интеграция на уязвимите семейства и деца, за предоставяне на добра грижа за децата и индивидуално развитие.

**Мярка 1.1.1. Предоставяне подкрепа на уязвимите семейства и деца в Центъра за обществена подкрепа**

Дейностите в ЦОП са насочени към превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, развиване на умения на самостоятелен живот, приемна грижа и осиновяване, превенция на отклоняващото се поведение.

Конкретните услуги в Център за обществена подкрепа са: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисково и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители. Ползвателите на ЦОП са насочвани от ОЗД и други свързани структури – медицински професионалисти и лечебни заведения, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общински администрации и др.

**Дейност 1.1.1.1.** Дейност 1.1.1.1. Продължаване и разширяване на дейността на ЦОП и продължаване на функционирането му като междуобщинска услуга:

- Увеличаване капацитета на ЦОП в гр. Долна баня (капацитет 50). Центърът за обществена подкрепа Долна баня ще продължи да предоставя всички услуги, описани по-горе, и да действа като междуобщинска услуга. Популяризиране и разширяване на мобилната дейност на ЦОП и предоставяне на услуги в съседни общини: в гр.Костенец (който и сега работи на този принцип) и гр.Самоков.

**Мярка 1.1.2 Осъществяване на комплексна програма за ранно детско развитие в община Долна баня на уязвимите семейства и деца**

По тази мярка в общината ще бъдат осъществени дейности за насърчаване развитието на деца. Те са насочени към развиване и подобряване на уменията за родителстване на родители с малки деца, стимулиране на развитието на децата в тази възраст (спрямо стандартите за ранно детско развитие), включване в предучилищна подготовка и училищно образование. Дейностите ще включват партньорство между социалния, образователен и здравен сектор.

**Дейност 1.1.2.1.** Превенция на нежелана и ранна бременност. Откриване на **кабинет по семейно планиране** в общината. Кабинетът ще предлага:

Информиране, консултиране и обучения по въпросите на семейното планиране;

- Услуги по репродуктивно здраве;
- Превенция на рисково сексуално поведение при децата и младежите;
- Информационни кампании в малцинствени общности (ромски) – съвместни инициативи на НПО, Кабинета по семейно планиране, медиаторите от съответната общност и ЦОП в общините;
- Информационни кампании в средни учебни заведения – съвместни инициативи на Кабинета по семейно планиране и РИО на МОМН, общински власти, училищни настоятелства, ЦОП в общините, младежки и родителски организации, НПО.

Така тези услуги ще допринесат и за превенцията на нежеланата бременност и за намаляване на риска от изоставяне и институционализация на новородени деца.

Дейност 1.1.2.2. Развиване на умения за родителстване и пренатална подкрепа. Тази дейност се развива от ЦОП в общината, здравни медиатори, лични лекари, лекари специалисти от доболничната, болничната и спешната помощ. Тази дейност е насочена към:

- Подкрепа, информиране и консултиране за необходимостта от ранна регистрация на бременността;
- Включване на социален работник при проследяване на бременността (на здравословното състояние на бременната и на социалната среда) при всички регистрирани случаи;
- Установяване на възможни рискове за детето – от здравословен и социален характер, и стартиране на социална работа при установен риск от раждане на дете с увреждане или риск от изоставяне;
- Приоритетно подпомагане на бременната жена – съвместна работа на ЦОП в общината и дирекция „Социално подпомагане";
- Училище за бъдещи родители – работа с бъдещите родители за информиране и консултиране по въпроси, свързани с пренаталното развитие; процеса на раждане и следродилния период; подкрепа за посрещане на детето – във физически и емоционален план; следродилна рехабилитация. „Училището за бъдещи родители" ще се изпълнява съвместно от ЦОП в общината, кабинетите по семейно планиране, лечебни заведения, организации с нестопанска цел.

**Дейност 1.1.2.3.** Осигуряване на здравни грижи. Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от лични лекари, ЦОП в общината, експерти в общинска администрация, здравни медиатори, детски заведения и ще включва:

- Проследяване на развитието на детето (с най-висока интензивност през първата една година);
- Информиране и консултиране по въпроси, свързани с развитието на детето (хранене, сън, стимулиране, общуване, игра);
- Информиране и консултиране по въпроси, свързани с нуждите на детето и умения за разпознаването им;
- Извършване на редовни имунизации. Съвместна работа със здравните медиатори за обхващане на деца от етническите общности в неравностойно положение.

Дейност 1.1.2.4. Развиване на Услуга в подкрепа на родителската грижа за деца до 6 години. Ще се предоставя от ЦОП в общината съвместно с лечебни заведения, образователни институции, дирекция "Социално подпомагане", организации с нестопанска цел.

- Организиране на почасови услуги за деца – под формата на детегледачки или фамилни центрове. Тези услуги ще бъдат организирани като частни инициативи или в рамките на национални програми на МТСП и МОН;
- Предоставяне на краткосрочно подпомагане (храна, дрехи, памперси) за семейства с деца (0-3 години) в случаи на тежки социални проблеми (от ДСП, НПО, хуманитарни организации);
- Обхващане в детски ясли и градини. Планирането на местата в яслите и детски градини ще бъде съобразено с темповете на демографско развитие.

**Мярка 1.1.3. Превенция на изоставянето на деца**

Дейностите целят да се предотврати изоставянето на новородени деца на ниво родилен дом, по тази причина е необходимо работата по превенция да започне преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение. Предотвратяването на изоставяне и настаняване на деца на по-голяма възраст ще включва комплексни програми за семейна подкрепа – социална, достъп до образование, здравни грижи, жилищна политика, заетост и др. Както вече е посочено в Мярка 1.1.2. дейността на кабинета за семейно планиране също ще допринесе за намаляване на случаите на нежелана бременност и оттук – за намаляване на риска от изоставяне и ранна институционализация на бебета, непосредствено след раждането им.

**Дейност 1.1.3.1**. Ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство. Съвместни инициативи на лечебните заведения, ЦОП в общината, общинска администрация и ОЗД, които включват:

- Информиране и консултиране на родилки;
- Предотвратяване на случаите на скрито осиновяване, включване на проучване в административните процедури при припознаване на дете на ниво родилно отделение;

- Предоставяне на информация за последиците от институционалното отглеждане на децата, особено в първите 6 месеца от раждането. Провеждане на информационни кампании и обучения.

**Дейност 1.1.3.2.** Подкрепа за развитието на социалните ресурси на уязвими семейства.

Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП и ДСП (които идентифицират рисковите семейства), бюрата по труда, образователните структури, структури за професионално обучение, медицински професионалисти и лечебни заведения и общинска администрация. Те включват:

- информиране и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги;
- подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа;
- подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост;
- подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи;
- семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което се осъществява от ЦОП в общината.

**<u>Мярка 1.1.4.</u> Включване на децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование**

В мерките и дейностите досега бяха описани услуги за подкрепа на уязвимите семейства, което се очаква да има ефект и върху включване на децата в предучилищна и задължителна училищна възраст в съответна форма на подготовка и образование. Тук са включени само допълнителни и специално насочени дейности. Планираните инициативи и дейности се изпълняват съвместно от училищата, детски заведения, РИО на МОМН, общинска администрация, ЦОП и ЦРДУ в общината в синхрон с националните приоритети за осигуряване на равен достъп до образование и развитие на интегрирано и включващо образование.

**Дейност 1.1.4.1.** Общински политики и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадането от училище – изпълнявани съвместно с училищата, РИО на МОМН, НПО.

- Целенасочена общинска политика за подобряване на привлекателността на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес.
- Пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка - задължителен подготвителен клас Провеждане на кампании за обхващане на децата в подготвителен клас/група и осъществяване на постоянно наблюдение върху нивото на посещаемост.
- Работа с родители на деца от уязвимите групи за промяна на нагласите по отношение на образованието;
- Включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до тях;
- Насърчаване включването на интерактивни методи на обучение в училище;
- Подпомагане процеса на целодневна организация на учебния процес за ученици в общообразователното училище в общината.

**<u>Мярка 1.1.5.</u> Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца в община Долна баня и подкрепа на жертвите на насилие, експлоатация и трафик.**

Дейностите в тази сфера включват създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца чрез развиване на техните умения за себеотстояване и защита; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата и предприемане на актове на насилие от страна на деца. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност сред населението и професионалистите за причините и форми за насилие, симптомите на насилие, така че системите за закрила да могат да изградят адекватни мерки за реакция.

Дейностите се осъществяват от ЦОП, ЦРДУ, ДСП, със съдействието на МКБППМН, органите на МВР и пробационните служби, лечебни заведения, образователни институции, НПО.

**Дейност 1.1.5.1.** Образователни програми и кампании във всички детски градини и училища, както и в рамките на ЦОП и ЦРДУ, насочени към превенция на агресивно поведение сред деца, развиване на познание за насилието и неговите симптоми и умения за защита от насилие: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране на междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.

Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от детските градини, училищата, ЦОП, ЦРДУ и МКБППМН. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, НПО и други организации.

**Дейност 1.1.5.2.** Обществени кампании за предотвратяване на насилието и други форми на злоупотреба и експлоатация

Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от ЦОП, ЦРДУ, общинска администрация, МКБППМН. Темите ще включват различните форми на насилие (физическо, сексуално и психологическо), злоупотреба, експлоатация, тежки форми на детски труд, неглижиране. Те ще са насочени към деца, родители, професионалисти и широката общественост. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, УНИЦЕФ, НПО и други организации.

**Дейност 1.1.5.3.** Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие и/или трафик.

Услугите се предоставят от Центъра за обществена подкрепа. Те включват:

- Предоставяне на консултиране и рехабилитация в ЦОП;

**Дейност 1.1.5.4.** Превенция на безнадзорността и тежките форми на детски труд и подкрепа за реинтеграция на децата на улицата.

- Работа с уязвими семейства и деца от ЦОП и ЦРДУ в общината за подобряване на взаимоотношенията в семействата, развиване на социалните им ресурси, съдействие за решаване на битови и жилищни проблеми;
- Разширяване дейността на ЦРДУ чрез мобилни услуги в съседни общини и превръщането им в междуобщински услуги, като има вече създадено споразумение за сътрудничество между община Ихтиман и община Долна баня.
- Центровете ще продължат да осъществяват своите занимания с децата, като организират индивидуална и групова работа с тях за подготовка за постъпване и връщане в училище, развиване на социалните умения на децата, работа със семействата, дневен, полудневен и почасов престой. Услугите на ЦРДУ са насочени и към деца, за които има риск да попаднат на улицата, както и деца в риск от отпадане от училище.
- Договаряне и изграждане на механизъм за оповестяване и съвместна работа на институциите, включени в процеса.

**<u>Мярка 1.1.6.</u> Превенция на рисково поведение и подкрепа за преодоляване на последиците от него при деца и младежи.**

Услугите са фокусирани върху подкрепата за преодоляване и превенция на рисково поведение при децата и директна работа с деца с рисково поведение: консултиране и подкрепа за деца и семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им; образователни програми за опасностите и последиците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение и др.

Изпълняват се от училища, училищни настоятелства, ЦРДУ, ЦОП, МКБППМН, НПО, спортни клубове.

**Дейност 1.1.6.1.** Образователни програми и кампании в училище, в рамките на ЦОП и ЦРДУ, насочени към превенция на рисково поведение - агресия, насилие, отклоняващо се поведение, рисково поведение на деца и младежи, здравна и социална просвета против зависимостите: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.

**Дейност 1.1.6.2.** Извънучилищни дейности и осмисляне на личното време на децата

Приоритетна необходимост е развитието и запазването на вече развити разнообразни извънучилищни дейности, като клубове по интереси, ателиета, детски работилници, занимания със спорт и изкуство, които се осъществяват от училища, читалища и клубове. Осъществяване на кампании за здравна просвета, организирани от експерти в общинска администрация и здравни медиатори.

**Дейност 1.1.6.3.** Работа с деца извършители на противообществени прояви и с рисково поведение за подкрепа на децата в развиване на про-социално поведение. Включва индивидуални и групови програми с децата и техните семейства. Осъществяват се от ЦОП и МКБППМН.

**<u>Специфична цел 1.2.</u>** Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.

**<u>Мярка 1.2.1.</u> Широко развитие на приемната грижа и включване на приемни семейства.**

Тази мярка включва развиване на приемна грижа в рамките на ЦОП в общината. Центъра за обществена подкрепа изпълнява дейности по информационни кампании, оценка, обучение, назначаване и подкрепа на приемни семейства. В развитието на приемната грижа ЦОП работят в тясно партньорство с ОЗД за определяне на децата за настаняване и осъществяване на процеса на напасване между дете и семейство.

**Дейност 1.2.2.1.** Развитие на дейности по приемна грижа в ЦОП. Дейностите включват:

- Провеждане на кампании и информационни срещи: информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на общинско ниво, подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители в цялата община;
- Подбор, обучение и оценка на кандидат приемни родители.
- Наемане на професионални приемни родители;
- Подкрепа за приемните семейства в процеса на напасване;
- Наблюдение и подкрепа на приемното семейство.

**Специфична цел 1.3.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.

**Мярка 1.3.1. Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции**

**Дейност 1.3.1.1.** Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи:

- Личен асистент;
- Социален асистент;
- Домашен помощник;

Предвижда се община Долна баня да продължи да кандидатства за финансиране чрез националните и оперативни програми за разкриването и развиването на този тип социални услуги в общността с цел да отговори на потребностите на семействата.

**Дейност 1.3.1.2.** Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по Закона за хората с увреждания. Разкритите социални услуги в общността ще предоставят информация, консултиране, съвети за права, процедури и посредничество за получаване на техническите помощни средства от деца и възрастни с увреждания.
**Дейност 1.3.1.3**. Предоставяне на подкрепа за семейства, в които се отглеждат деца със специални потребности:

- Услуги за подпомагане в ежедневните грижи на родители, които отглеждат деца със специални потребности;
- Услуги, свързани с материално подпомагане (храна, дрехи, памперси, други) за деца със специални потребности (0-1 година) и в случаи на тежки социални проблеми;
- Консултации и формиране на групи за взаимопомощ.

Услугите ще се предоставят от ЦОП в общината, съвместно с общинска администрация, лечебни заведения, дирекция “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи.

**Мярка 1.3.2.** Осигуряване на достъп до здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация на деца с увреждания и подкрепа за техните семейства.
Тази мярка ще бъде осъществена чрез създаване на мобилни екипи към услугите, които ще осигурят обхващането на децата с увреждания. Мобилните екипи с включени специалисти (логопед, психолог, рехабилитатор, социален работник, медицинско лице, специален педагог и др.), които ще предоставят на място някои рехабилитационни услуги за децата и хората с увреждания.
**Дейност 1.3.2.1**. Разкриване и развиване на дейност в новия ЦСРИ
**Дейност 1.3.2.2.** Предоставяне на подкрепа за семействата с деца с увреждания в ЦОП;

**Мярка 1.3.3. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова и заместваща грижа за поне 50% от децата с увреждания според вида на техните увреждания, отглеждани в семейна среда.**
Бъдещото развитие на дневната и почасова грижа изисква да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят. Дневната грижа за деца с увреждания ще бъде почасова, полудневна и целодневна. Тя има за цел да подготви децата, които до момента са живели изолирано, за включване в масови детски заведения, и да предостави временна подкрепа на родителите и семействата. Предвидено да се развият разнообразни форми:

- Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца и лица с увреждания..
- Почасова грижа в рамките на ЦСРИ или ЦОП;

**Дейност 1.3.3.1.** Осигуряване на възможност за предоставяне на краткосрочна грижа за деца с увреждания за период на отсъствие на близките им. Услугата ще се предоставя чрез краткосрочно настаняване в приемно семейство или Център за подкрепяща грижа – иновативна форма, разкрита в рамките на проектно финансиране

с престой на децата на територията на центъра и в техните домове. Услугата ще има капацитет 20 деца и ще включва следните дейности:

- временен престой на деца от 0 до 18 години в Центъра – еднократен престой до 2 седмици и общ престой в годината до 1-2 месеца;
- почасова и полудневна грижа в Центъра;
- почасова и полудневна грижа от детегледачи в дома на детето.

**Дейност 1.3.3.2.** Настаняване на деца с увреждания в семейства на близки и роднини, приемни родители и осиновяване.

**Специфична цел 1.4.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.

**Мярка 1.4.1. Развиване на ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в съседни общини**

ЦСРИ осигуряват за хората с увреждания необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Освен това, семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания, ще получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо). Постепенно ще се развият мобилни услуги, които да обхванат хората с увреждания в цялата община и да осигурят достъп до услуги в семейна среда за децата и хората с увреждания, живеещи в малки изолирани населени места. Планираната мобилност е двупосочна. Първо, услугата ще отиде при клиента, когато не се изисква специално оборудване (например, рехабилитатор и психолог могат да предоставят част от услугите на място при посещение по адреси в селата по график); на място ще се предоставят консултации за семействата и обучения за ползване на техническите помощни средства и др. Второ, чрез осигуряване на специализиран транспорт клиентът може да бъде доведен до услугата в ЦСРИ.

**Дейност 1.4.1.1.** Разкриване на ЦСРИ с мобилни екипи към тях за предоставяне на услуги в съседни общини.

**Дейност 1.4.1.2.** Разкриване на Дневен център за възрастни хора с деменция и Дневен център за лица с психични разстройства - предоставяне на услуги за удовлетворяване на здравни и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от социални контакти и организация на свободното време.

**Мярка 1.4.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.**

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности вкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (в дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа). Тези услуги ще бъдат организирани около съществуващите домашни социални патронажи.

**Дейност 1.4.2.1.** Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания – домашен помощник, социален и личен асистент (продължение на националните програми - ДП, СА, ЛА, ОП ”РЧР”).

**Дейност 1.4.2.2.** Увеличаване на броя на потребителите на Домашните социални патронажи.

- Включване на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания: подпомагане при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване.
- Съдействие за осигуряване на адаптирана среда и технически помощни средства;
- Подобряване на материалните условия за работа на Домашните социални патронажи.

**Дейност 1.4.2.3.** Осигуряване на информация, съдействие и посредничество за улесняване на достъпа до технически помощни средства и достъпна среда в дома по програмите на АХУ и Закона за хората с увреждания.

**Дейност 1.4.2.4.** Разширяване на услугите в подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка. Предоставяне на специализирана подкрепа на близките при инцидент с член от семейството, който води до инвалидизация – информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо). Подкрепата се предоставя от ЦСРИ

**Мярка 1.4.3. Развиване на целева общинска политика / мерки за социално включване на хората с увреждания**

Дейностите се изпълняват съвместно от общинска администрация, организации на хора с увреждания, обществени организации.

**Дейност 1.4.3.1.** Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини. Определяне на конкретните задачи в рамките на оперативния план за действие през 2016 г.

**Дейност 1.4.3.2.** Дейности на ДБТ, общината и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания, адаптиране на работната среда.
**Дейност 1.4.3.3.** Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане, адаптиране на публичния транспорт и сигнална уредба за хора с различен тип увреждания.
**Дейност 1.4.3.4.**Насърчаване на социалното предприемачество и публично частните партньорства. Разкриване на социални предприятия и други форми на заетост за реализация на хора с увреждания.
**Специфична цел 1.5.** Създаване на социални услуги за подкрепа на социалното включване и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости.
**Мярка 1.5.1. Развиване на услуги за превенция и подкрепа за преодоляване на последиците от рисково и зависимо поведение на младежи и възрастни**
Тези услуги имат за цел да свържат младежите и лицата от уязвимите групи с подходящи социални, образователни, здравни, информационно-консултантски и други услуги в зависимост от техните нужди и проблеми.
**Дейност 1.5.1.1.** Развиване на услуги за превенция от ЦСРИ, и ЦОП .
Услугите ще бъдат насочени към**:** млади хора в риск, на възраст 18-30 г., и лица на възраст 30-65 години, както следва: млади хора, след престой в специализирани институции, младежи и лица над 35 години, преодолели сериозен здравословен проблем, психическа или физическа травма, преодолели зависимости, след периода на лечение, жертви на домашно насилие или трафик, дълготрайно безработни лица, хора с вируса на ХИВ и СПИН.
**Дейност 1.5.1.2.** Разработване и изпълнение на общински програми за изграждане на социални жилища.
**Мярка 1.5.2. Развиване на услуги за подкрепа и социална интеграция на хора с психични разстройства**
**Дейност 1.5.2.1.** Разкриване и развитие на Дневен център за лица с психични разстройства. Услуга предоставяща дейности за удовлетворяване на здравни и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от социални контакти и организация на свободното време. Центъра ще работи за ресоциализация на лицата от целевата група.
**Дейност 1.5.2.2.** Разкриване и развитие на два ЦНСТ за лица с психични разстройства. Услуга предоставяща подслон и подкрепа за лица с психични зависимости. Центровете ще работят за ресоциализация на лицата от целевата група.

## 4.2. Дейности и мерки по Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа

**Обща цел 2: Намаляване дела на хората, настанени в специализирани институции**
**Специфична цел 2.1.** Разработване на планове за закриване/трансформация на всички специализирани институции за деца и за възрастни хора с увреждания на територията на София област
**Мярка 2.1.1. Разработване на планове за преструктуриране на специализираната институция за деца – ДДЛРГ „Константа Ляпчева”.**
През 2016 година ще бъде разработен план за преструктуриране на ДДЛРГ в община Долна баня в съответствие с изискванията, заложени в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Софийска област и Плана за действие по Националната стратегия „Визия за дейнституционализацията на децата в Република България”
**Дейност 2.1.1.1.** Създаване на общинска работна група за разработване на план за преструктуриране на ДДЛРГ „Константа Ляпчева”. Работната група ще бъде подпомагана от експертна група на областно ниво за консултиране и подкрепа на процеса чрез провеждане на срещи, посещения на място, дискусии, съвместна разработка на предложения.
**Дейност 2.1.1.2.** Изработване на планове за преструктуриране на на ДДЛРГ. В плана се описва изпълнението на следните основни етапи:

- Индивидуална оценка и планиране за всяко дете, настанено в СИ – актуализиране на индивидуалните оценки на всички деца и на тяхна основа – актуализиране на плановете за действие, в които да се заложат за всички деца реалистични дългосрочни и краткосрочни цели и социалните услуги, необходими за извеждане на децата.
- Оценка на човешките ресурси, планове за допълнителна професионална квалификация на персонала и препоръки за пренасочване към новите социални услуги и/или дейности, които ще се развият в съответната община;

- Планиране на бъдещето на материалната база и ресурсите на институцията;
- Изпълнение на индивидуалните планове на всички деца, постепенно извеждане на децата от СИ;
- Преструктуриране на институцията и изпълнение на плана за използване на материалната база и ресурсите на институцията.

**Специфична цел 2.2.** Настаняване на децата от ДДЛРГ„Константа Ляпчева" в различни форми на семейна грижа.

**Мярка 2.2.1 Осигуряване на семейна среда за деца от ДДЛРГ чрез реинтеграция в биологичното или разширено семейство и настаняване в алтернативна семейна грижа.**

Дейностите по тази специфична цел се изпълняват като част от задължителните дейности на ЦОП, ОЗД и ДДЛРГ по подкрепа на децата, настанени в СИ и в по-широк обхват, в съответствие с актуализираните институционални проекти за трансформиране на СИ за деца.

**Дейност 2.2.1.1.** Реинтеграция в биологичното семейство. Услугите по реинтеграция на децата в биологичното семейство ще се предоставят от ЦОП, съвместно с отделите "Закрила на детето" към ДСП Ихтиман.

- Подкрепа на детето и на семейството.
- Подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки с биологичните родители, братя и сестри;
- Подкрепа на детето при реинтеграция в семейството;
- Подкрепа на биологичните родители при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции. Информиране и консултиране за права и отговорности. Услуги за изграждане на родителския капацитет.

**Дейност 2.2.1.2.** Интеграция в разширено семейство – услугите по интеграция на децата в семейство на роднини и близки, в. ч. и в разширеното семейство ще се предоставят от ЦОП, съвместно с отделите "Закрила на детето" към ДСП Ихтиман.

- Подкрепа на детето и на семейството.
- Подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки на децата с техните близки и роднини;
- Подкрепа на детето в периода на адаптация в разширеното семейство;
- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции;
- Консултиране, практическа подкрепа, съдействие, информиране, посредничество, материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените деца.

**Дейност 2.2.1.3.** Настаняване на деца от СИ в приемни семейства. Услугите ще се предоставят от ЦОП, и ще включват провеждане на кампании, обучение и оценка на кандидат приемни родители, подкрепа на детето и на семейството.

- Провеждане на кампании и информационни срещи;
- Подбор и обучение на приемни родители;
- Сключване на договори, подкрепа при предоставяне на приемната грижа.

**Дейност 2.2.1.4.** Подкрепа на процеса на осиновяването. Услугите ще се предоставят от ЦОП и ще включват

- Обучение и психологическа подкрепа на кандидат – осиновители в предосиновителния период;
- Подкрепа на детето и на семейството в следосиновителния период.

**Специфична цел 2.3.** Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

**Мярка 2.3.1. Осигуряване на среда близка до семейната за деца, лишени от родителска грижа – Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания (ЦНСТ) и Преходно жилище**

ЦНСТ представлява резидентна форма на грижи за деца, за които за изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването им ще бъде дългосрочно. Центровете предоставят подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция.

Преходното жилище е форма на социална услуга, в която хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти, с цел подготовка за извеждането им от специализирана институция.

**Дейност 2.3.1.1.** Разкриване на ЦНСТ за деца без увреждания в община Долна баня за извеждане на децата от ДДЛРГ в среда, близка до семейната.

- Центърът предоставя подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция. Окончателният брой и местоположение на планираните ЦНСТ ще бъде

утвърден след завършване на плана за трансформиране на ДДЛРГ с индивидуална оценка за всяко настанено дете.

**Дейност 2.3.1.2.** Разкриване на Преходно жилище в община Долна баня

- *Преходното жилище* е резидентна услуга е която се създават условия за подпомагане, взаимопомощ, ефективна защита и социална интеграция на потребителите ѝ. Осъществяват се дейности за постигане на социално включване. Осигурява се пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща преходна среда, с възможност за подкрепа и изява.

**Специфична цел 2.4.** Преструктуриране на ДДЛРГ „Константа Ляпчева".
**Мярка 2.4.1. Преструктуриране на ДДЛРГ "Константа Ляпчева", гр. Долна баня":**
В рамките на тази мярка са включени изпълнението на дейностите, включени в плана за ДДЛРГ (*разработен по мярка 2.1.1.*) Преструктурирането на институцията ще бъде извършено чрез значително намаляване на броя на настанените деца- реинтегриране, настаняване в приемно семейство, извеждане в ЦНСТ за деца без увреждания. Капацитет 40 места.
**Дейност 2.4.4.1.** Изпълнение на индивидуалните планове за настанените деца (в съответствие с описанието по мярка 2.1.1.)**,** включително извеждане на част от настанените деца в ЦНСТ;
**Дейност 2.4.4.2.** Превенция на настаняването на деца в ДДЛРГ „Константа Ляпчева" (описано в мерките по превенция и подкрепа за уязвими семейства).

**Специфична цел 2.5.** Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи специализирани институции.
**Мярка 2.5.1. Програми за социални умения на децата, настанени в ДДЛРГ.**
Услугите са предназначени за младежите, които напускат ДДЛРГ и ще предоставят подкрепа за социалната интеграция и самостоятелния живот на младежите.
**Дейност 2.5.1.1.** Развиване на програми в ДДЛРГ за изграждане на социални умения на настанените деца и младежи и подготовка за самостоятелен живот след напускане на институцията. Програмите се изпълняват съвместно от ЦОП и ДДЛРГ с подкрепата на училищата и общински власти.

- Оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции и им предстои да водят независим начин на живот;
- Осигуряване на гражданските права на младежи, напускащи институции – съвместна работа на ЦОП в общината и службите ГРАО. Предоставяне на достоверна информация за биологичния произход на младежите. Предоставяне на информация за наследствени права.

**Специфична цел 2.6.** Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда, близка до домашната, за лица с увреждания и стари хора.
**Мярка 2.6.1. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.**
**Дейност 2.6.1.1**. Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция – капацитет 15, стартиране на услугата 2016 г. ;
**Мярка 2.6.2. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на стари хора, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.**
**Дейност 2.6.2.1**. Разкриване на два Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора – капацитет 2 по 15, стартиране на услугата 2018 г. ;

## 4.3.Дейности и мерки и по Направление 3: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.

**Обща цел 3. Създаване на условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в общината.**

**Специфична цел 3.1.** Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания и стари хора в семейна среда

**Мярка 3.1.1 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.**

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности вкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).
**Дейност 3.1.1.1.** Развиване на мрежата от социални услуги в системата на „Домашен социален патронаж" за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора;

**Дейност 3.1.1.2.** Увеличаване на броя на потребители на „Домашен социален патронаж.

**Дейност 3.1.1.3.**Продължаване и развиване на услугата „Обществена трапезария" за социално слаби и самотно живеещи лица и семейства, като се търсят алтернативни
източници за финансиране на услугата целогодишно.
**Дейност 3.1.1.5.** Осигуряване на информация, съдействие и посредничество от представители на ДСП и социалните услуги за улесняване на достъпа до медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, добавки за социална интеграция и достъпна среда в дома на децата и възрастните с увреждания по програмите на АХУ и Закона за интеграция на хората с уреждания.
**Дейност 3.1.1.6.** Предоставяне на специализирана подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка– информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) от ЦСРИ.
**Дейност 3.1.1.7.** Осигуряване на социално включване на хората с увреждане и стари хора в местните клубовете на инвалида и пенсионера.

**Специфична цел 3.2.** Да се осигури достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи.
**Мярка 3.2.1. Да се осигури социално и икономическо включване на уязвими групи.**
**Дейност 3.2.1.1.** Предоставяне на мобилни услуги за деца и семейства от уязвими етнически групи.
**Дейност 3.2.1.2.** Предоставяне на подкрепа в ЦОП на **с**емейства и деца с риск

**Мярка 3.2.2. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.**
**Дейност 3.2.2.1.** Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство за децата и възрастните с увреждания. (Определяне на конкретните задачи по общини в рамките на оперативния план за действие през 2016 г., които да се включат и в актуализираните общински планове за развитие).
**Дейност 3.2.2.2** Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ; иницииране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по оперативни програми.
**Дейност 3.2.2.3.** Провеждане на разяснителни мероприятия от ДБТ сред работодателите в областта, относно възможностите за заетост на хората с увреждания.
**Дейност 3.2.2.4.** Общински мерки за подкрепа на заинтересовани страни за развитието на кооперации и социални предприятия по проекти на ОП и смесено финансиране/ общинско, проектно, частно/ за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

**Мярка 3.2.3. Работа на здравни медиатори за подобряване на достъпа до здравеопазване във високо рисковите ромски общности**.

**Дейност 3.2.3.1.** Периодично организиране на здравно-информационни кампании по превенция и промоция на здраве.
**Дейност 3.2.3.2**. Съдействие за задължително обхващане на всички бременни от женска консултация независимо от техния осигурителен статус.
**Дейност 3.2.3.3.** Информиране на ромското население и подпомагане дейността по осъществяване на прегледи с мобилни кабинети за скрининг и ранна диагностика.
**Дейност 3.2.3.4.** Предоставяне на здравни, посреднически услуги и консултации от здравните медиатори; включване в работата на ЦОП и ЦРДУ със семейства в риск за превенция на изоставянето и неглижирането на децата.
**Дейност 3.2.3.5.** Провеждане на мотивационни курсове, консултиране и оказване на подкрепа за реализацията на трудовия пазар – предимно към млади хора и семейства с деца в риск от ромската общност от Дирекции Бюро по труда и по проекти на НПО.

**Специфична цел 3.3** Да се създадат условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение.

**Мярка 3.3.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни**.

**Дейност 3.3.1.1**. Развиване на дейности по превенция в ЦОП и ЦСРИ за подпомагане приобщаването на рисковите групи към обществото.
**Дейност 3.3.1.2.** Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги и кампании за превенция на домашното насилие, трафика, зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства ЦОП и НПО.
**Дейност 3.3.1.3.** Разработване и изпълнение на Общинска програма за изграждане на Социални жилища с външно финансиране.

**Мярка 3.3.2. Услуги за реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение**.
**Дейност 3.3.2.1.** Услуги за хора в пробация – консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Пробационни съвети, ДБТ, ДСП.
**Дейност 3.3.2.2**. Предоставяне на подкрепа на лица със зависимости и проблемно поведение. Услуги предоставяни от ЦОП и ЦСРИ.

**Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в Община Долна баня по направления:**

| № | **Община Долна баня**<br><br>Услуга - име, вид | Потребители | | Капацитет | | | Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата | Местополо-жение | Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Целеви групи | Териториален обхват | 2015 | 2016 | 2020 | | | |
| | | | | | | | | | |
| | **Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация** | | | | | | | | |
| **1** | Център за обществена подкрепа – услуга в общността, почасова | Деца от 0 до 18 години; Уязвими семейства с деца от 0 до 18 години; Деца в специализирани институции; Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; Деца жертви и извършители на насилие | Долна баня - Костенец | 40 | 50 | 60 | Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви<br>Превръщане на ЦОП в междуобщински услуги | Долна баня | Налична ДДД |
| **2** | Дневен център за работа с деца на улицата – услуга в общността , дневна грижа | Деца на улицата, просещи и неглижирани деца,отпадащи от училище. | Долна баня, Самоков, Ихтиман и Костенец | 30 | 30 | 30 | Комплекс от социални услуги, свързани с превенция на попадането на деца на улицата и отпадане от училище, социална рехабилитация и интеграция на деца | Долна баня | Налична ДДД |
| **3** | Дневен център за лица с деменция-услуга в общността | Възрастни хора с дементни промени | Долна баня | | 30 | 30 | Задоволяване на ежедневни, здравни, рехабилитационни потребности, организация на свободното време и личните контакти | Долна баня | Нова- разкриване 2016 г. |
| **4** | Два ЦНСТ за лица с психични разстройства – резидентна дългосрочна грижа | Лица с психични разстройства | Долна баня | | 2*15 | 2*15 | Комплексни услуги, свързани със задоволяване на основните жизнени потребности на хора с увреждания в близка до семейната среда, оказване на ндивидуализирана подкрепа и грижа. | Долна баня | Нова – разкриване 2016 г. |
| **5** | Център за социална рехабилитация и интеграция | Хора с увреждания | Долна баня | | 30 | 30 | Услуги свързани с необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Освен това, семействата и близките, които полагат грижи за хора с | Долна баня | Нова – разкриване 2016 г. |

| № | **Община Долна баня**<br><br>Услуга - име, вид | Потребители | | Капацитет | | | Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата | Местополо-жение | Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Целеви групи | Териториален обхват | 2015 | 2016 | 2020 | | | |
| | | | | | | | увреждания, ще получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) | | |
| **6** | Дневен център за лица с психични разстройства- услуга в общността | Лица с психични разстройства | Долна баня | | 30 | 30 | Задоволяване на ежедневни, здравни, рехабилитационни потребности, организация на свободното време и личните контакти | Долна баня | Нова – разкриване 2016 г. |
| | **Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа** | | | | | | | | |
| **1** | Дом за деца лишени от родителска грижа 7/18 г. | Деца и младежи 7/18 г. | | 40 | 40 | 40 | Институционализирана грижа с постоянно 24-часово обслужване за задоволяване на ежедневните потребности, подслон, рехабилитация, обучение | Долна баня | Налична ДДД |
| **2** | ЦНСТ за възрастни хора с деменция - резидентна услуга за дълосрочна грижа | Възрастни хора с деменция | София област | | 15 | 15 | Комплексни услуги, свързани със задоволяване на основните жизнени потребности на хора с увреждания в близка до семейната среда, оказване на ндивидуализирана подкрепа и грижа. | Долна баня | Нова – разкриване 2016 г. |
| **3** | ЦНСТ за деца без увреждания | | | | | 15 | Предоставяне на подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция | Долна баня | Нова – разкриване 2017 г. |
| **4** | Преходно жилище | | | | 8 | 8 | *П*одпомагане, взаимопомощ, ефективна защита и социална интеграция на потребителите. Осъществяване на дейности за постигане на социално включване. Осигурява се пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща преходна среда, с възможност за подкрепа и изява. | Долна баня | Нова - разкриване 2017 г. |
| **5** | Два ЦНСТ за стари хора | Стари хора | | | | 2 Х 15 | ЦНСТ за стари хора е форма на социална услуга, насочена към лица, които имат потребност от 24-часова грижа. | Долна баня | Нова - разкриване 2018 г |

| № | **Община Долна баня**<br><br>Услуга - име, вид | Потребители | | Капацитет | | | Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата | Местополо-жение | Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Целеви групи | Териториален обхват | 2015 | 2016 | 2020 | | | |
| | | | | | | | Социалната услуга създава среда за живот близка до семейната, при която лицата получават необходимата им индивидуализирана подкрепа за водене на относително самостоятелен и независим живот | | |
| | **Направление 3: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.** | | | | | | | | |
| **1** | **Домашен социален патронаж**<br>*Общинска дейност* | Деца и лица с различни ув-реждания; Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самооб-служването, които имат нужда от грижа в семейна среда<br>Самотно живеещи стари хора | Община Долна баня | | | | Доставка на храна, обгрижване в дома, посредничество, помощ в домакинството и пр., според конкретните условия, ресурси и възможности на всяка отделна община. | Долна баня | Тенденция за разширяване и осигуряване на подкрепящи услуги в домашна среда чрез Център за интегрирани услуги по Проект”Независим живот”. След приключване на проектното финансиране, осигуряване на устойчивост чрез общинско и/или смесено финансиране. |
| **2** | Услуги «Личен и социален асистент», «Домашен помощник»<br>По ОРРЧР и НП»АХУ» | Деца и лица с различни увреждания; Самотни стари хора с трайни увреждания, или в тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами | Община Долна баня | | | | Осигуряване на грижи в семейна среда за лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи | Долна баня | Налични - Развиване чрез Звената или Центровете за интегрирани услуги по Проект”Независим живот”<br>Налична - Предоставяне по НП”АХУ” |
| **3** | Обществена трапезария | Самотни и стари хора,лица с увреждания с ниски доходи или без доход. | Община Долна баня | | | | Предлагане на храна на хора, изпаднали в безпомощност, без доходи и близки, самотни възрастни и инвалиди; скитащи и безпризорни лица. | Долна баня | Налична – Проектно финансиране. |

# 5 Логическа рамка и ключови индикатори за успех

**Логическа рамка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Долна баня**

| **Визия** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Общи цели** | | **Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2015 г.** | **Източници на информация** | **Период на проверка** |
| **Обща цел 1** | Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи. Подкрепа на интегритета на семейства и общности. | • Изградена мрежа от достъпни и качествени социални услуги в Община Долна баня, осигуряваща възможност за повишаване качеството на живот на максимален брой деца и лица, попаднали или живеещи в риск, чрез предоставяне на пълноценна грижа за създаване на условия за реално включване;<br>• Подобрено равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;<br>• Подобрен достъп до социални услуги на отдалечени и разпръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги в цялата община;<br>• Променено съотношение между институционален тип услуги и алтернативни услуги в полза на услугите в общността; | Финален доклад за оценка на въздействието на Общинската стратегия.<br>Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на общинската стратегия<br>Данни НСИ<br>Проучване за обратна връзка от потребителите | Годишна база<br><br>Всяка година-<br><br>2016/2017<br>2018/ 2019 |
| **Обща цел 2** | Намаляване дела на хората, настанени в специализирани институции | • Променено съотношение между институционален тип услуги и алтернативни услуги в полза на услугите в общността;<br>• Преструктурирана специализирана институция за деца;<br>• Предотвратена институционализация на 50% от децата в риск от изоставяне към края на плановия период;<br>• Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 50% от хората с увреждания и самотно живеещи стари хора, и в невъзможност да се справят сами с живота си, очакващи институционална подкрепа.<br>• Предотвратена преждевременна институционализация на най- малко 20-20 самотно живеещи стари хора и лица с увреждания, чрез развити услуги в домашна среда;<br>• Подобрена грижа за около 30 възрастни с увреждания, настанени в новооткритите резидентни услуги; | Мониторингов доклад;<br><br>Анализи ;<br><br>Решения на ОбС;<br><br>Заповеди на АСП за разкриване, закриване и преобразуване на социални услуги. | <br><br>Годишна база<br><br><br><br>2017-2020 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Обща цел 3** | Създаване на условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в областта. | • Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за лица с увреждания и стари хора в Община Долна баня с приоритетно обхващане на самотноживеещите.<br>• Осигурена подкрепа за поне 40 % от уязвимите семейства и деца в ЦОП в Община Долна баня;<br>• Поне 50% от уязвимите семейства и деца от общината да бъдат обхванати в комплексна програма за ранно детско развитие;<br>• Подобрена грижа за поне 10 деца, настанени в алтернативни форми на семейна грижа;<br>• Осигурена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за 80% от децата с увреждания като и подкрепа за техните семейства;<br>• 70% от децата с увреждания в предучилищна възраст обхванати в системата на образованието;<br>• Намаление със 90% на децата в риск от отпадане от училище;<br>• 10 % от децата в специализирани институции изведени в семейна среда чрез реинтеграция в биологичното или разширено семейство и настаняване;<br>• Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 70% от хората с увреждания и самотно живеещи стари хора, и в невъзможност да се справят сами с живота си, очакващи институционална подкрепа - потребители на услугите домашен социален патронаж и интегрирани услуги в семейна среда;<br>• Предотвратена преждевременна институционализация на самотно живеещи стари хора и лица с увреждания,чрез развитите услуги за грижа в домашна среда; | Отчети на СУ;<br><br>Обратна връзка от потребителите ;<br><br>Посещения на място;<br><br>Анализи и отчети на общината; | Годишна база<br><br>2017- 2020 |
| **Обща цел 4** | Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на Община Долна баня, с активното участие на всички заинтересовани страни. | • Изградена мрежа от достъпни и качествени социални услуги в община Долна баня, осигуряваща възможност за повишаване качеството на живот на максимален брой деца и лица, попаднали или живеещи в риск, чрез предоставяне на пълноценна грижа за създаване на условия за реално включване;<br>• Подобрено равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;<br>• Подобрен достъп до социални услуги на отдалечени и разпръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги в цялата община;<br>• Увеличени с 30% брой на ангажираните лица, доставящи интегрирани услуги;лични и социални асистенти, домашни помощници и др;<br>• Повишен капацитет за управление на СУ на поне 5 представители на администрацията, дирекции социално подпомагане и поне 30 души персонал в услугите;. | Проучване за обратна връзка от потребителите за качеството на предоставяните СУ;<br>Анкети;<br>Документация на СУ;<br>Срещи с персонала в СУ;<br>Документация за обучения; | Годишна база<br><br>2017 -2020 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Обща цел 5** | Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество . | • Доразвиване на междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община;<br>• Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни услуги и/или мерки за социално включване на уязвими общности | Протоколи и решения на ОбС;<br>Подписани междуобщински и междусекторни споразумения; | Годишна база<br><br>2017-2020 |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| **Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация** | | | | | |
| **1**.1. ***Разширяване на мрежата от социални услуги и мерки в общината за подкрепа на уязвимите семейства и децата, за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.*** | Мярка 1.1.1. **Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца в Центъра за обществена подкрепа**<br><br>Мярка 1.1.2. **Осъществяване на комплексна програма за ранно детско развитие с обхват на поне 40% от уязвимите семейства и деца** | Продължаване и разширяване на дейността на ЦОП и продължаване на функционирането му като междуобщинска услуга;<br><br>Популяризиране и разширяване на мобилната дейност на ЦОП и предоставяне на услуги в съседни общини;<br><br>Превенция на нежелана и ранна бременност.<br>Откриване на **кабинети по семейно планиране**.<br>Кабинетите да действат като междусекторни услуги. Разкриването им да стартира през 2017 г. | ЦОП Долна баня - в Костенец (който и сега работи на този принцип);<br>Популяризиране и разширяване на мобилната дейност на ЦОП и предоставяне на услуги в съседни общини: в гр.Костенец (който и сега работи на този принцип) и гр.Самоков.;<br><br>Информиране, консултиране и обучения по въпросите на семейното планиране;<br><br>Услуги по репродуктивно здраве;<br><br>Превенция на рисково сексуално поведение при децата и младежите;<br><br>Информационни кампании в малцинствени общности – съвместни инициативи на НПО, Кабинетите по семейно планиране и медиатори от съответната общност и ЦОП в общината;<br><br>Информационни кампании в средни | Протоколи от проведени обучения<br>Списъци с участници<br>Информационни материали от проведени кампании | 2016-2017 |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Развиване на умения за родителстване и пренатална подкрепа. Тази дейност се развива от ЦОП в общината, здравни медиатори, лични лекари, лекари специалисти от доболничната, болничната и спешната помощ | учебни заведения – съвместни инициативи на Кабинетите по семейно планиране и РИО на МОН, общинска власт, училищни настоятелства, ЦОП в общината, младежки и родителски организации, НПО.<br><br>Подкрепа, информиране и консултиране за необходимостта от ранна регистрация на бременността;<br><br>Включване на социален работник при проследяване на бременността (на здравословното състояние на бременната и на социалната среда) при всички регистрирани случаи;<br><br>Установяване на възможни рискове за детето – от здравословен и социален характер, и стартиране на социална работа при установен риск от раждане на дете с увреждане или риск от изоставяне;<br><br>Приоритетно подпомагане на бременната жена – съвместна работа на ЦОП в общината и дирекция „Социално подпомагане";<br><br>Училище за бъдещи родители – работа с бъдещите родители за информиране и консултиране по въпроси, свързани с пренаталното развитие; процеса на раждане и следродилния период; подкрепа за посрещане на детето – във физически и емоционален план; следродилна рехабилитация. „Училището за бъдещи родители" ще се изпълнява съвместно от ЦОП в общината, | | |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | кабинетите по семейно планиране, лечебни заведения, организации с нестопанска цел. | | |
| | | Осигуряване на здравни грижи. Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от лични лекари, ЦОП в общините, общински администратори, кметове и кметски наместници, здравни медиатори, детски заведения и ще включва: | Проследяване на развитието на детето;<br><br>Информиране и консултиране по въпроси, свързани с развитието на детето;<br><br>Информиране и консултиране по въпроси, свързани с нуждите на детето и умения за разпознаването им;<br><br>Извършване на редовни имунизации. | | |
| | **<u>Мярка 1.1.3 Превенция на изоставянето на деца</u>** | Развиване на Услуга в подкрепа на родителската грижа за деца до 6 години. Ще се предоставя се от ЦОП в общината съвместно с лечебни заведения, образователни институции, дирекция “Социално подпомагане”, организации с нестопанска цел. | Организиране на почасови услуги за деца – под формата на детегледачки или фамилни центрове. Тези услуги ще бъдат организирани като частни инициативи или в рамките на национални програми на МТСП и МОН;<br><br>Предоставяне на краткосрочно подпомагане (храна, дрехи, памперси) за семейства с деца (0-3 години) в случаи на тежки социални проблеми (от ДСП, НПО, хуманитарни организации); | | |
| | **<u>Мярка 1.1.4 Включване на децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в</u>** | Общински политики и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадането от училище – изпълнявани съвместно с училищата, РИО на МОМН, НПО. | Обхващане в детски ясли и градини. Планирането на местата в яслите и детски градини ще бъде съобразено с темповете на демографско развитие.<br><br>Целенасочена общинска политика за подобряване на привлекателността на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес. | | |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | **подходяща форма на образование** | | Пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка - задължителен подготвителен клас ;<br><br>Работа с родители на деца от уязвимите групи за промяна на нагласите по отношение на образованието;<br><br>Включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до тях; Насърчаване включването на интерактивни методи на обучение в училище;<br><br>Осъществяване на образователни програми и кампании;<br><br>Организиране на хепънинги и инициативи на общинско и областно ниво; | | |
| | **Мярка 1.1.5 Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца в община Долна баня и подкрепа на жертвите на насилие, експлоатация и трафик.** | Превенция на агресивно поведение сред децата, развиване на познание за насилието, неговите симптоми и уменията за защита от него;<br><br>Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие и/или трафик;<br><br>Превенция на безнадзорността и тежките форми на детски труд и подкрепа за | Провеждане на **о**бществени кампании за предотвратяване на насилието от и над деца, както и други форми на злоупотреба и експлоатация.<br><br>Информационно-консултативен кабинет към МКБППМН и ЦСРИ:<br><br>Предоставяне на консултиране и рехабилитация,<br><br>Работа с уязвими семейства и деца от ЦОП и ДЦРДУ в общината за | | |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | | реинтеграция на децата на улицата. | подобряване на взаимоотношенията в семействата, развиване на социалните им ресурси, съдействие за решаване на битови и жилищни проблеми;<br><br>Разширяване дейността на ЦРДУ чрез мобилни услуги в съседни общини и превръщането им в междуобщински услуги, като има вече създадено споразумение за сътрудничество между община Ихтиман и община Долна баня;<br><br>Договаряне и изграждане на механизъм за оповестяване и съвместна работа на институциите, включени в процеса. | | |
| | **<u>Мярка 1.1.6 Превенция на рисково поведение и подкрепа за преодоляване на последиците от него при деца и младежи</u>** | Превенция на рисково поведение - агресия, насилие, отклоняващо се поведение, рисково поведение на деца и младежи<br><br>Извънучилищни дейности и осмисляне на личното време на децата.<br><br>Работа с деца - извършители на противообществени прояви и с рисково поведение, за подкрепа на децата в развиване на просоциално поведение. | Образователни програми и кампании в училище, в рамките на ЦОП, ДЦРДУ; здравна и социална просвета против зависимостите: провеждане на лекции и организиране на хепънинги, междуучилищни прояви и инициативи на общинско и областно ниво.<br><br>Приоритетно развитие на разнообразни извънучилищни дейности, като клубове по интереси, ателиета, детски работилници, занимания със спорт и изкуство, които се осъществяват от училища, читалища, ЦОП, ДЦРДУ, ЦСРИ като посредници или организатори, училищни настоятелства, РИО на МОН, НПО.<br><br>Осъществяване на кампании за здравна просвета.<br>Индивидуални и групови програми с | | |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | децата и техните семейства. | | |
| **1**.2. ***Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа*** | Мярка 1.2.1 **Широко развитие на приемната грижа и включване на приемни семейства.** | Развитие на дейности по приемна грижа в ЦОП. | Провеждане на кампании и информационни срещи: информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на общинско ниво, подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители в цялата община;<br>Подбор, обучение и оценка на кандидат приемни родители.<br>Наемане на професионални приемни родители;<br>Подкрепа за приемните семейства в процеса на напасване;<br>Наблюдение и подкрепа на приемното семейство. | | |
| ***1.3.****Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания*. | Мярка 1.3.1 **Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции**<br><br>**Мярка 1.3.2 Осигуряване на достъп до здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация на деца с увреждания и подкрепа за техните семейства.**<br><br>**Мярка 1.3.3 Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова и** | Разкриване и развиване на дейност в новия ЦСРИ<br>Предоставяне на подкрепа за семействата с деца с увреждания в ЦОП.<br>Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца и лица с увреждания.<br>Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по Закона за интеграция на хората с увреждания.<br><br>Интегриране на децата с увреждания в масови училища с ресурсни учители - осъществява се от училищата, РИО на МОН, Екипа за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО) към РИО с подкрепата на общините; | • Да се разработи механизъм за сътрудничество между системата на здравеопазването и социалните услуги (ЦОП и ЦСРИ ) в случаите на риск от раждане на дете с увреждане с цел предоставяне на психологически консултации и подкрепа на родителите;<br>• Разкриване на ЦСРИ;<br>• Кандидатстване по програми за разкриването и развиването на социалните услуги – Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник;<br>• Осигуряване на възможност за предоставяне на краткосрочна грижа за деца с увреждания;<br>• Осигуряване на качествена | | |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | **заместваща грижа за поне 50% от децата с увреждания според вида на техните увреждания, отглеждани в семейна среда.** | | интегрирана предучилищна подготовка и образование за поне 70% от децата с увреждания;<br>• Осигуряване на места за интегриране Осигуряване на необходимата достъпна среда за децата с увреждания – в и извън сградата на училищата. | | |
| **1.4.*Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.*** | Мярка 1.4.1 **Развиване на ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в съседни общини** | • Предоставяне на услугата Дневен център за възрастни с деменция за удовлетворяване на здравни и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от социални контакти и организация на свободното време.<br>• Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности вкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (в дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа). Тези услуги ще бъдат организирани около съществуващите домашни социални патронажи. | • Разкриване на ЦСРИ с мобилни екипи към тях за предоставяне на услуги в съседни общини.<br>• Разкриване на два нови Центъра - дневен център за възрастни с деменция; | Решения на Общинските съвети за разкриване на услугите Заповед на Изпълнителния директор на АСП за ДДД | 2016-2018г. |
| | **Мярка 1.4.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.** | • Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания;<br>• Включване на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания:<br>• Съдействие за осигуряване на адаптирана среда и технически помощни средства;<br>• Подобряване на материалните условия за работа на Домашните социални патронажи.<br>• Разширяване на услугите в подкрепа на | • Да продължи предоставянето социални услуги в домашна сред чрез националните програми - ДП, СА, ЛА, ОП ”РЧР”;<br>• Увеличение поне на наетите асистенти/домашни помощници за лица с увреждания.<br>• Увеличаване на броя на потребителите на Домашните социални патронажи и увеличаване на обхвата с включване на повече хора с увреждания. | | 2016г.<br>2017г. |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Мярка 1.4.3. Развиване на целева общинска политика / мерки за социално включване на хората с увреждания** | близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка.<br>• Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в обществото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини.<br>• ДБТ, общината и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания, адаптиране на работната среда.<br>• Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот ; | • Обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане, адаптиране на публичния транспорт и сигнална уредба за хора с различен тип увреждания.<br>• Разкриване на социални предприятия и други форми на заетост за реализация на хора с увреждания. | | 2016-2020 |
| ***1.5. Създаване на социални услуги за подкрепа на социалното включване и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости.*** | **Мярка 1.5.1. Развиване на услуги за превенция и подкрепа за преодоляване на последиците от рисково и зависимо поведение на младежи и възрастни**<br><br>**Мярка 1.5.2. Развиване на услуги за подкрепа и социална интеграция на хора с психични разстройства** | • Развиване на услуги за превенция от ЦСРИ и ЦОП .<br><br>Удовлетворяване на здравни и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от социални контакти и организация на свободното време.<br><br>Предоставяне на подслон и подкрепа за лица с психични разстройства | • Разкриване на ЦСРИ<br><br>• Разкриване и развитие на Дневен център за лица с психични разстройства.<br><br>• Разкриване и развитие ЦНСТ за лица с психични разстройства. | | 2016 г.<br><br>2016 г.<br><br>2016 г. |
| **Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа** | | | | | |
| ***2.1. Извършване на подготовка*** | **Мярка 2.1.1. Разработване на планове за преструктуриране на специализираната** | Създаване на общинска работна група за преструктуриране на СИ за деца; | • Създаване на общинска работна група за разработване на планове за преструктуриране; | Решения на Общинския съвет за | 2016 |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| ***за преструктуриране на ДДЛРГ „Константа Ляпчева”*** | **институция за деца – ДДЛРГ „Константа Ляпчева”.** | | • Изработване на планове за преструктуриране на ДДЛРГ | преструктуриране на ДДЛРГ; Доклади и анализи за необходимостта от предприемане на съответната мярка Разработени планове за преструктуриране | |
| **2.*2.Настаняване на децата от ДДЛРГ„Константа Ляпчева” в различни форми на семейна грижа.*** | **Мярка 2.2.1 Осигуряване на семейна среда за деца от ДДЛРГ чрез реинтеграция в биологичното или разширено семейство и настаняване в алтернативна семейна грижа.** | • Реинтеграция в биологичното семейство.<br>• Интеграция в разширено семейство – услугите по интеграция на децата в семейство на роднини и близки; | • Консултиране и подкрепа на семейства в риск за възстановяване на прекъснатите връзки;<br>• Подкрепа на детето при реинтеграция в семейството;<br>• Услуги за изграждане на родителския капацитет.<br>• За изпълнението на тази дейност ще бъдат сформирани мобилни екипи към ЦОП по реинтеграция в семейна среда на децата, настанени в СИ.<br>• Консултиране и подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки на децата с близки и роднини Подкрепа на детето в периода на адаптация в разширеното семейство;<br>• Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции;<br>• Консултиране, практическа подкрепа, съдействие, информиране, посредничество,<br>• Материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените деца. | | |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | | • Настаняване на деца от СИ в приемни семейства. Услугите ще се предоставят от ЦОП в общините и ще включват:<br><br>• Подкрепа на процеса на осиновяването. | • Информационни срещи по приемна грижа;<br>• Оценяване и обучение на бъдещи приемни родители;<br>• Подкрепа при предоставяне на приемната грижа.<br><br>• Провеждане на кампании и информационни срещи;<br>• Подбор и обучение на приемни родители;<br>• Сключване на договори, подкрепа при предоставяне на приемната грижа.<br><br>• Обучение и психологическа подкрепа на кандидат – осиновители в предосиновителния период;<br>• Подкрепа на детето и на семейството в следосиновителния период. | | |
| ***2.3. Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.*** | **<u>Мярка 2.3.1. Осигуряване на среда близка до семейната за деца, лишени от родителска грижа</u>**<br><br>**– Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания (ЦНСТ).**<br><br>**- Преходно жилище** | Осигуряване на среда, близка до семейната, за деца, лишени от родителска грижа чрез изграждане на Центрове за настаняване от семеен тип за **деца без увреждания** (ЦНСТ).<br><br>Разкриване на ЦНСТ за **деца без увреждания** за превенция на институционализацията и извеждане на децата и младежите.<br><br>Разкриване на Преходно жилище, където лицата водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти, с цел подготовка за извеждането им от специализирана институция. | • Разкриване на ЦНСТ за **деца без увреждания** за извеждане на децата от ДДЛРГ в среда, близка до семейната<br>• Разкриване на Преходно жилище | Решения на Общинския съвет за разкриване на нови услуги | 2020 |
| ***2.4.*** | **<u>Мярка2.4.1.Преструктуриране</u>** | Преструктурирането на ДДЛРГ – Долна баня | Изпълнение на индивидуалните планове | | 2020 |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| ***Преструктуриране на ДДЛРГ „Константа Ляпчева”.*** | **на ДДЛРГ “Константа Ляпчева”, гр. Долна баня”** | чрез значително намаляване на броя на настанените деца- реинтегриране, настаняване в приемно семейство, извеждане в ЦНСТ за деца без увреждания. | за настанените деца;<br>Превенция на настаняването на деца в ДДЛРГ „Константа Ляпчева” | | |
| ***2.5.Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи специализирани институции.*** | **Мярка 2.5.1. Програми за социални умения на децата, настанени в ДДЛРГ.** | • Развиване на програми в ДДЛРГ в София област за изграждане на социални умения на настанените деца и младежи и подготовка за самостоятелен живот след напускане на институцията. | • Оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции и им предстои да водят независим начин на живот;<br>• Осигуряване на гражданските права на младежи, напускащи институции – съвместна работа на ЦОП в общината и службите ГРАО. Предоставяне на достоверна информация за биологичния произход на младежите. Предоставяне на информация за наследствени права. | | 2017 |
| ***Специфична цел 2.6. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда, близка до домашната, за лица с увреждания и стари хора.*** | **Мярка 2.6.1. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.** | • Развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания | • Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция | Решение на Общинския съвет за разкриване на услугата<br>Заповед на Изпълнителния директор на АСП за ДДД | 2016 |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Мярка 2.6.2. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на стари хора, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.** | • Развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване в среда близка до семейната на стари хора. | • Разкриване на Два Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора | Решение на Общинския съвет за разкриване на услугата Заповед на Изпълнителния директор на АСП за ДДД | 2018 |
| **Направление 3: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.** | | | | | |
| ***3.1.Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания и стари хора в семейна среда*** | **Мярка 3.1.1 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.** | Развиване на мрежата от социални услуги в системата на „Домашен социален патронаж” за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора;<br>Продължаване и развиване на услугата „Обществена трапезария” за социално слаби и самотно живеещи лица и семейства, като се търсят алтернативни източници за финансиране на услугата целогодишно;<br>Осигуряване на информация, съдействие и посредничество от представители на ДСП и социалните услуги за улесняване на достъпа до медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, добавки за социална интеграция и достъпна среда в дома на децата и възрастните с увреждания по програмите на АХУ и Закона за интеграция на хората с уреждания.<br>Предоставяне на специализирана подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка– информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) от ЦСРИ.<br>Осигуряване на социално включване на хората с увреждане и стари хора в местните | Увеличаване на броя потребители на дадените услуги; | | 2016 |

| Специфични цели | Мерки, дейности | Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности | Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията | Източници на информация | Период на проверка |
|---|---|---|---|---|---|
| | | клубовете на инвалида и пенсионера. | | | |
| ***3.2.Да се осигури достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи.*** | ***Мярка 3.2.1. Да се осигури социално и икономическо включване на уязвими групи.***<br><br>***Мярка 3.2.2 Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.***<br>***Мярка 3.2.3 Работа на здравни медиатори за подобряване на достъпа до здравеопазване във високо рисковите ромски общности.*** | Да се осигури социално и икономическо включване на уязвими групи. | Предоставяне на мобилни услуги за деца и семейства от уязвими етнически групи.<br><br>**Предоставяне на подкрепа в ЦОП** на **с**емейства и деца с риск<br><br>Провеждане на мотивационни курсове, консултиране и оказване на подкрепа за реализацията на трудовия пазар – предимно към млади хора и семейства с деца в риск от ромската общност от Дирекции Бюро по труда и по проекти на НПО. | | 2016 |
| ***3.3. Да се създадат условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение.*** | ***Мярка 3.3.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни.***<br><br>***Мярка 3.3.2 Услуги за реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.*** | Развиване на дейности по превенция в ЦОП и ЦСРИ за подпомагане приобщаването на рисковите групи към обществото.<br><br>Услуги за хора в пробация, зависимости и проблемни поведение. | Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги и кампании за превенция на домашното насилие, трафика, зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства ЦОП и НПО.<br>Разработване и изпълнение на Общински програми за изграждане на Социални жилища с външно финансиране.<br>Консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Пробационни съвети, ДБТ, ДСП.<br>Предоставяне на подкрепа на лица със зависимости и проблемно поведение.<br>Услуги предоставяни от ЦОП и ЦСРИ . | | 2016 |

# Раздел В: План за действие

# 6 Управление и координация на изпълнението на стратегията

## 6.1 Структури за координация на областно и общинско ниво

Ролята и задачите на общината, институциите на общинско ниво доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

### Община Долна баня

Община Долна баня отговаря за цялостното изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги на своята територия. Нормативно установено е, че местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от Кмета и общинската администрация. Така или иначе в своята съвкупност те заедно осъществяват местната власт.

Местната власт разработва и изпълнява **интегрирани политики** за развитие на хората в риск на територията на община Долна баня, като комбинира ресурсите и координира дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водена от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението ѝ и оценка на нуждите на групите в риск.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема общинската стратегия, годишния план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Роля на **Кмета** на общината:

- Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет за сътрудничество и контрол на социалното подпомагане и социалните услуги ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Организира разработването на общинските секторни политики и след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- След съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на Стратегията за развитие на социални услуги за одобряване от общинския съвет;
- Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията за развитие на социални услуги и оценка на нуждите на групите в риск.

- Търси възможности и осигурява финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в областната стратегия.

**Общественият съвет за сътрудничество и контрол на социалното подпомагане и социалните услуги** е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината.

## Дирекция „Социално подпомагане”

Дирекция "Социално подпомагане" провежда държавната социална политика по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Предвид основните си функции, **ДСП Ихтиман** (изнесено работно място Долна баня) сътрудничи в процеса за изпълнението на конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Прави предложения и изготвя становища за потребностите от социални услуги до кмета на общината.
- Прави предложения до РДСП за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- Осъществява сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;
- Събира и актуализира данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ДСП работи в екип със специализираните институции и доставчиците на социални услуги, за осъществяване на процесите на деинституционализация, реформирането и закриването на домовете за деца.

ДСП има отношение към всички заложени цели в Стратегията и това са задачи свързани с: идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете; насочване на семействата на деца със специални потребности към дневни центрове и детски градини за получаване на гъвкава грижа; насочване на семействата на деца със специални потребности за ранна диагностика и навременна интервенция; изграждане на връзка между децата, настанени в СИ и биологично или разширено семейство; реинтеграцията на деца в семейна среда; оказване на методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи.

Извършва консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги; пряко отговаря за преструктурирането и реформирането на СИ; подпомага в изграждане на алтернативни социални услуги; подпомага общината при идентифициране на нуждаещите се стари хора от услуги в общността и други.

## Дирекция Бюро по труда

**Дирекция Бюро по труда** участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (възрастни с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск ( на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на **"Бюро по труда"** по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на общински програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общината за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Участие в разработването на програми за обучение и пренасочване на персонал от СИ;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
- Активно взаимодействие с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на

работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня.

### Участие на НПО

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО, като допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията, като представители на гражданското общество и групите в риск в община Долна баня. Гражданските организации предоставят социални, здравни и образователни услуги на територията на общината и областта за хора в риск. Съвместно с общината, ДСП и гражданите, НПО разработват интегрирани политики и мерки за социално включване. Участват в инициирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общината и/или водещи организации за проектите. Подпомагат училищата, ЦОП и СИ при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости.

НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението й като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

#### Регионална здравна инспекция – Софийска област

- Координира изпълнението на здравни мерки за осигуряване на достъп до качествена здравна грижа за цялото население, включително за хората в риск;
- Създава база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск.

## 6.2 Система на мониторинг и оценка. Работа на екипа за координация и мониторинг

Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи общински екип за координация и мониторинг (ЕКМ) с ясни и конкретни задачи и отговорности.

**Задачата на този екип е:**

- да извършва наблюдение на социалните услуги на територията на съответната община;
- да събира информация от потребителите и персонала на услугите;
- да изготвя годишни планове за развитие на социалните услуги в общината, съобразно Общинската стратегия за развитие на социалните услуги;
- да изготвя годишен доклад за дейностите по мониторинг и изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги;
- да участва в работната група за изготвяне анализ на ситуацията в община Долна баня.

Общинските екипи за координация и мониторинг се сформират със заповед на кмета на общината, като в тях се включват представители на Общинска администрация, Д”СП”, представители на свързани сектори - образование, здравеопазване, заетост, НПО.

**Ползи от мониторинга, анализа и оценката** на публични политики и проекти, каквато е общинската стратегия за развитие на социалните услуги, като инструменти на доброто управление се получават в **няколко направления**:

- **Постигане на прозрачност на управлението** и процесите за прилагане и изпълнение на общинската стратегия и планираните интервенции;
- **Създаване на механизми за включване и участие** на заинтересованите страни в управлението на процесите за прилагане и изпълнение на общинската стратегия и планираните интервенции;
- **Създаване на инструменти за постигане на доверие** и съгласие между заинтересованите страни, прогнозиране на реакцията на целевите групи и заинтересованите страни;
- **Постигане на контрол и минимизиране** и/или смекчаване на негативните въздействия и рискове;
- **Намиране на причините за всяка неочаквана или отрицателна реакция** на крайните бенефициенти, както и препоръки какви мерки да бъдат взети.

## 6.3 Основни партньори. Механизми на партньорството

### 6.3.1. Дейности и мерки по направление 5: Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.

**Специфична цел 5.1.** Стимулиране и развиване на междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Развитието на партньорството между общини и сектори, изграждането на мрежи на местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

**Мярка 5.1.1. Изграждането на партньорство и работа в мрежа**.
**Дейност 5.1.1.1.** Организиране на обучения, семинари, работни срещи и др. осигуряващи формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на междуобщинско ниво и работа в мрежа.
**Дейност 5.1.1.2.** Предоставяне на консултации, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за Стратегията;

**Дейност 5.1.1.3.** Документиране и популяризиране на добрите практики в общините и в областта за осъществяване на партньорски взаимодействия при предоставянето и/или управлението на социални услуги и добрите практики за работа в мрежа при осъществяването на кампании за превенция на рисковото поведение или кампании за популяризиране на услугите.

**Специфична цел 5.2.** Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.

При изпълнението на Стратегията са заложени конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи.

**Мярка 5.2.1. Създаване на различни форми на партньорства.**
**Дейност 5.2.1.1.** Подписване на Споразумения за съвместна работа за иницииране и изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги – определят се рамкови правила и области на съвместна работа; формализират се и се издигат на по-високо ниво традиционно добри взаимоотношения.
**Дейност 5.2.1.2.** Организиране на работни срещи, обучения, семинари, обмяна на опит и добри практики. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.).
**Дейност 5.2.1.3**. Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие.
**Дейност 5.2.1.4.** Планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на Областната стратегия и на общинските стратегии.
**Дейност 5.2.1.5.** Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на деца, хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места.

## 6.4 Основни етапи в изпълнението на стратегията

Стратегията за развитието на социалните услуги в община Долна баня обхваща 5-годишен период (2016 – 2020), в който се обособяват три етапа за изпълнение на стратегията, както следва:

| ЕТАП | ПЕРИОД | ДЕЙНОСТИ |
|---|---|---|

| | | |
|---|---|---|
| **Подготвителен етап** | **2016 г. първо тримесечие /м.1 и м.2/** | • **Изготвяне и приемане на Общинската стратегии за социалните услуги;**<br>• **Оперативно планиране на интервенцията през първата година;**<br>• **План за действие 2016** |
| **Първи етап** | **2016 г.** | • **Изпълнение на дейностите по стратегията** |
| **Актуализиране на стратегията** | **2016 г.** | • **Препланиране на следващия етап в съответствие със Закона за социалните услуги и Правилника за прилагане на Закона за социалните услуги, и Плана за действие по Стратегията за дългосрочна грижа** |
| **Втори етап** | **2016 г. -2018 г.** | • **Изпълнение на дейностите по стратегията** |
| **Междинна оценка**<br><br>**Актуализиране на стратегията** | **2018 г. ,трето тримесечие**<br><br>**2018г. , четвърто тримесечие** | • **Оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията**<br>• **Препланиране на следващия етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка** |
| **Трети етап** | **2019 г. – 2020 г.** | • **Изпълнение на дейностите по стратегията** |
| **Финална оценка** | **2020, четвърто тримесечие** | • **Оценка на въздействието от Стратегията** |

# 7 Ресурси

## 7.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

### 7.1.1 Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги

**Сравнителна таблица за броя на персонала преди стартирането (2015) и в хода на изпълнението на стратегията (2016– 2020 г.)**

| **Вид на** услугата | **Към 31.12.2015 година** | | **Период 2016-2020 година** | |
|---|---|---|---|---|
| | Общ капацитет на услугата | Зает персонал | Планиран капацитет | Необходим персонал |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **Услуги в общността** | | | | |
| Център за обществена подкрепа | 40 | 8 | 50 | 9 |
| Център за работа с деца на улицата | 30 | 13 | 30 | 13 |
| Социален асистент | | 2 | | 2 |
| Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда | 55 | 31 | 80 | 55 |
| Личен асистент | 24 | 21 | 24 | 21 |
| ***общо*** | *149* | ***75*** | ***184*** | ***100*** |
| **Специализирани институции** | | | | |
| ДДЛРГ – гр. Долна баня | 40 | 14,5 | 40 | 14,5 |
| | | | | |
| ***общо*** | *40* | ***14,5*** | ***40*** | ***14,5*** |
| **Други резидентни услуги** | | | | |
| ЦНСТ | 0 | 0 | 15 | 9 |
| ЦНСТ | 0 | 0 | 15 | 9 |
| ДЦ | 0 | 0 | 30 | 9 |
| ДЦ | 0 | 0 | 30 | 9 |
| ЦСРИ | 0 | 0 | 30 | 9 |
| ***общо*** | *0* | ***0*** | ***120*** | ***45*** |
| **Други общински услуги и социални дейности** | | | | |
| Домашен социален патронаж | 63 | 6 | 80 | 8 |
| | | | | |
| ***общо*** | 63 | ***6*** | ***80*** | ***8*** |
| **Общо – за всички услуги** | **252** | **95,5** | **424** | **167,5** |

### 7.1.2 Изграждане на административен и организационен капацитет за управление на услугите

Изграждането на капацитет за реализиране на Общинската стратегия за социалните услуги в община Долна баня има за цел да повиши административния и организационен капацитет на всички институции - участници в реализацията на стратегията, така че да осигури благоприятна среда, в която хората, ангажирани с нейното изпълнение – от административните позиции (отговорни за планиране на реформирането или разкриването на нови услуги, финансовото им обезпечаване), до специалистите, които директно предоставят социални услуги за рисковите групи, да реализират пълния си потенциал.

В настоящия раздел са представени дейностите и мерките насочени към развитие на капацитета на човешките ресурси, ангажирани както с управлението, така и с предоставянето на съществуващите услуги и целят да осигурят разнообразни възможности за повишаване на професионалната квалификация, обогатяване на опита, въвеждане на иновативни практики в социалната работа, използване на ефективни механизми за осигуряване на участието на хората от рисковите групи в процеса на повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги. Планирани са и мерки за изграждане на капацитет, свързани с осигуряване на допълнителен ресурс от управленски кадри, специалисти и помощен персонал, който да осигури предоставянето на новите услуги, планирани за разкриване в продължение на целия период на реализиране на стратегията.

В отговор на идентифицираните потребности от развитие на съществуващия капацитет и на база на прогнозиране на необходимите човешки ресурси за новите услуги, заложени в Общинската стратегия, са съгласувани следните цели по **приоритетно направление 4**:

### 7.1.3. Дейности и мерки по направление 4: Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.

**Обща цел 4: Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на община Долна баня с активното участие на всички заинтересовани страни.**

Развиването на нови социални услуги и подобряването на качеството на мрежата от социални услуги, въвеждането на принципи на работа и взаимодействие, насочени към ефективност и ефикасност и добро управление на услугите като цяло, изискват въвеждането на общински политики за развитие на човешките ресурси в услугите и общинска администрация чрез обучения, супервизия и различни форми на подкрепа. Предвижда се развитие на механизми и стимули на общинско ниво за подкрепа на доставчиците на социални услуги за непрекъснато повишаване на качеството на социалните услуги.

**Специфична цел 4.1.** Продължаване изграждането и развитието на капацитет за управление и планиране на социални услуги в структурите на общинско ниво.

**Мярка 4.1.1. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането, управлението и развитието на социалните услуги**.

**Дейност 4.1.1.1.** Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на експертите в общината, ангажирани с управлението на социалните услуги, които да осигурят:

- Повишаване на капацитета на служителите за изследване на потребностите на общността и планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск (деца, семейства, хора с увреждане, самотно живеещи стари хора и т.н.);
- Изграждане на административен капацитет за реформиране и преструктуриране или закриване на съществуващи социални услуги, в съответствие с приоритетите и мерките на настоящата стратегия.
- Повишаване на компетентността на специалистите за финансово планиране и осигуряване и ефективно управление на финансовите средства и други ресурси, необходими за осъществяване на социалните услуги на територията на общината;
- Повишаване на компетентността за планиране и осъществяване на политики и програми за развитие на човешките ресурси, ангажирани с предоставянето на социални услуги, обхващащи: развитие на системата на подбор, обучение, управление и задържане на персонала, въвеждане на гъвкави системи за възнаграждения, обвързани с обема и качеството на предоставяните услуги и индивидуалното представяне и др.
- Повишаване на познанията на експертите в общината по прилагането на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България (държавно делегирана дейност; с финансиране от общинските бюджети или с друго външно финансиране, осигурено от дарители или със средства от проекти);
- Повишаване на уменията и промяна на нагласите към възлагане на предоставянето на социални услуги на външни доставчици - неправителствени организации или търговски дружества;
- Повишаване на капацитета за наблюдение и оценка, както и за оказване на методическа подкрепа за повишаване на качеството на предоставяните социални услуги.

**Специфична цел 4.2.** Развиване капацитет за управление на социални услуги в доставчиците на социални услуги.

**Мярка 4.2.1. Развитие на професионални умения и опит за гъвкаво и ефективно управление на социалните услуги**

В допълнение на подобряването на основните професионални умения на специалистите, ангажирани с администриране и управление на социалните услуги, се предвиждат следните дейности за изграждане на нов тип професионални компетенции, необходими за стартиране на нови услуги.

**Дейност4.2.1.1.** Организиране на поредица от въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият адекватни управленски умения и практика за:

- Анализиране на потребностите, проблемите и ресурсите в общността, свързани с разширяване на обхвата, повишаване на ефективността или със създаване на нови социални услуги;
- организация на работата по предоставяне на новите услуги;
- изграждане на стратегии за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите;
- развитие на между институционалното сътрудничество, както и привличане на представители на заинтересованите страни - граждани, НПО и др. в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на новите услуги;
- договаряне предоставянето на социални услуги и взаимоотношения в този процес;
- финансово управление и контрол;
- наблюдение и оценка на социални услуги, ориентирано към резултатите и постигнатото качество.

**Дейност 4.2.1.2.** Организиране на обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси, които представляват съвкупност от:

- Процедури за подбор на персонал за новите услуги, съобразно предварително изяснени длъжностни и функционални характеристики за специалистите и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на услугата;
- Дейности за привличане и развитие на специалисти, чрез стажантски програми и /или преобучение на специалисти и осигуряване на помощен персонал от социални услуги, след закриване на социални услуги в общините от областта;
- Дейности за привличане на специалисти чрез други доставчици на социални услуги/или с НПО, в рамките на съществуващи или новосъздадени партньорски взаимодействия на местно и

регионално ниво, с цел по-ефективно и гъвкаво използване на съществуващия набор от специалисти в общината или с цел оптимизиране на разходите за високо квалифициран персонал.

**Мярка 4.2.2. Повишаване на квалификацията и умения на управленския персонал в действащите социални услуги**

**Дейност 4.2.2.1.** Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучения за повишаване на управленския опит и квалификацията по отношение на:

- анализ на потребностите от специалисти и поддържащ персонал, дизайн/развитие на длъжностните и функционалните характеристики на персонала;
- подбор на персонал, ориентиране и обучение/преобучение на персонала; освобождаване на персонал;
- ефективно планиране на работните задачи и дейностите по предоставяне на услугите, съобразно потребностите от развитие на предлаганите социални услуги;
- въвеждане на иновативни практики за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по случаи за удовлетворяване на потребностите на клиентите;
- добро управление и задържане на специалисти и помощен персонал; осигуряване на тяхното непрекъснато развитие;
- стимулиране на работата в екип; работата в разширени/мултидисциплинарни екипи.

**Дейност 4.2.2.2.** Осигуряване на обучение и периодични консултации за ръководителите (ръководните екипи) на доставчиците на социални услуги на местно ниво (най-малко веднъж годишно), с цел повишаване на компетентността им по отношение на планирането, осигуряването и ефективното управление на финансовите средства и други ресурси, необходими за осъществяване на набора от социални услуги, предоставяни от съответния доставчик.

**Дейност 4.2.2.3.** Осигуряване на обучение и методическа подкрепа за повишаване на компетентността на специалистите, управляващи социалните услуги, за познаване и ефективно прилагане на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България.

**Дейност 4.2.2.4.** Осигуряване на обучение, възможности за обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги;

**Дейност 4.2.2.5.** Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, обучителни пътувания/стажантски програми и др. тип дейности, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на управленския екип на доставчиците;

**Дейност 4.2.2.6.** Въвеждане на системи за документиране на опита и добрите практики, и за популяризиране на резултатите от предоставяните услуги, популяризиране на дейностите по предоставяне на услугите на местно и регионално ниво.

**Мярка 4.2.3. Въвеждане на системи на супервизия**

Разработването и въвеждането на ефективни системи за супервизия в практиката на доставчиците ще стимулира развитието на капацитета за реализиране на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Долна баня и ще осигури качество на предоставяните услуги.

**Дейност 4.2.3.1.** Поредица от обучения, които да развият капацитета на доставчиците на общинско ниво за осъществяване на супервизия, съобразена със спецификата на предоставяните услуги.

**Дейност 4.2.3.2.** Въвеждане на практиката за осъществяване на индивидуална и групова супервизия, като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за осигуряване на качество на предоставяните услуги.

**Специфична цел 4.3.** Развиване на капацитет за предоставяне на социални услуги.

**Мярка 4.3.1. Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социални услуги.**

**Целта на мярката е** да се осигури непрекъснато повишаване на капацитета за предоставяне на социални услуги на специалистите и помощния персонал, директно ангажиран в предоставянето на услуги.

**Дейност 4.3.1.1.** Осигуряване на поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогатяване на знанията и опита им за ефективна работа по случай;
- Осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- Оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.
- Придобиване на знания и умения за качествено предоставяне на социалните услуги, в които са ангажирани.

**Дейност 4.3.1.2.** Провеждане на обучения, които да осигурят усвояване на специфични умения за планиране на професионалното развитие и кариерно израстване, умения за работа в екип и ефективно общуване, работа по проекти, взаимодействие с различни институции, и др.
**Дейност 4.3.1.3.** Осигуряване на възможности за обучение, обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги;
**Дейност 4.3.1.4.** Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, обучителни пътувания/стажантски програми и др. на регионално, национално и европейско ниво, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на специалистите, които директно предоставят социални услуги.

**Специфична цел 4.4.** Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

**Мярка 4.4.1. Умения за насърчаване на изграждането на партньорства и работа в мрежа**
**Дейност 4.4.1.1.** Организиране на обучения, семинари, работни срещи и др. осигуряващи формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на местно и областно ниво и работа в мрежа.
**Дейност 4.4.1.2.** Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за областната стратегия; умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, иницииране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско ниво;

**Дейност 4.4.1.3.** Създаване и използване на програми за обмен на различни професионалисти, в рамките на общините и в областта.
**Дейност 4.4.1.4.** Документиране и популяризиране на добрите практики в общината за осъществяване на партньорски взаимодействия при предоставянето и/или управлението на социални услуги и добрите практики за работа в мрежа при осъществяването на кампании за превенция на рисковото поведение или кампании за популяризиране на услугите.

## 7.2 Финансови и материални ресурси

### 7.2.1 Източници на финансиране

Основен източник на финансиране издръжката на социалните услуги в прогнозния период е републиканският бюджет. Местните източници главно ще се насочват към поддържането и развитието на домашния социален патронаж, другите местни услуги, както и предоставянето на услугата „социален асистент”.

Финансирането на действащите социални услуги на територията на община Долна баня към 31.12.2015 г. и Плана за 2016 г. е описано в Таблица 1

**Таблица 1**

| ДЕЙНОСТ | Финансиране към 31.12.2015 г. | План за 2016 г. |
|---|---|---|
| **ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ** | | |
| "Център за обществена подкрепа" | 124 312 | 114 940 |
| „Център за работа с деца на улицата” | 80 186 | 215 189 |
| „Дом за деца лишени от родителска грижа” | 325 212 | 319 766 |
| „Програми за временна заетост” | 137 307 | Според трансферите |
| „Личен асистент” | 67 262 | Според трансферите |
| ЦНСТ | | Кандидатстване за услуга |
| **ВСИЧКО ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ** | 734 279 | 649 895 |
| **МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ** | | |
| "Домашен социален патронаж" | 92 735 | 119 875 |
| „Програми за временна заетост” | 15 460 | 18 000 |
| „Социален асистент” | 14 164 | 17 340 |
| „Обществена трапезария” | 41 154 | Според трансферите |
| ЦНСТ/ЦНСТ/ДЦ/ДЦ/ЦСРИ | 479 860 | |
| ВСИЧКО МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ | 643 373 | 155 215 |

| | | |
|---|---|---|
| **ОБЩО** | **1 377 652** | **805 110** |

Финансирането на инвестициите, свързани с основния ремонт, изграждането на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане, основно ще се осигурява от републиканския бюджет. Важен източник в това направление са средствата по оперативните програми.

Средствата за квалификация и преквалификация на социалните работници могат и трябва да се осигурят в необходимия размер от Оперативни програми, финансирани от Европейския съюз, като се подготвят проекти с подходящи обучители.

### 7.2.2 Други необходими ресурси

От особено значение за успеха на Стратегията е развитието на капацитета за доставка и управление на социалните услуги в мрежа от интегрирани комплекси. То предполага развитие на човешките ресурси, но така също и на информационните ресурси (информационни и комуникационни системи и технологии) на доставчиците. Нарастването на общия капацитет на комплексите от социални услуги следва да се балансира по подходящ начин и с нарастване на капацитета за управлението им. Подчиняването на дейностите на императива на индивидуалния подход към потребителите на социални услуги, което се изразява в интегрирането на комплексите социални услуги, както помежду им, така и с други услуги, предполага качествено ново ниво на сложност при управлението на услугите. От изключително значение за успеха е как доставчиците на услуги ще подготвят и адаптират системите си за управление към качествения скок на капацитета на комплексите, който имат намерение да осъществят.

Адекватно на развитието на социалните услуги ресурсно обезпечаване предполага не само механичен ръст на средствата за финансиране, но и непрекъснато подобряване на прилаганите системи за финансово управление и контрол. Законосъобразното, целесъобразно, но и икономично, ефикасно и ефективно използване на ресурсите е от есенциално значение по отношение на устойчивото развитие на социалните услуги. В тази насока добра практика е системите за финансово управление и контрол да бъдат подкрепени със системи и инструменти за управление на интегритета – особено при доставката на стоки и услуги чрез обществени поръчки.

# 8 Комуникационна програма

## 8.1 Цели, задачи и методи

Настоящата комуникационна програма представлява неразделна част от Общинската стратегия за развитие на социалните услуги (2016 – 2020) на община Долна баня. Популяризирането на стратегията е сред приоритетните задачи на общинска администрация

## 8.2 Оперативно изпълнение на комуникационната програма

Комуникационната програма се основава на следните принципи:

- Прозрачност;
- Координация на стратегията с други стратегически документи и програми на национално и местно ниво;
- Ефективност при изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социални услуги;
- Партньорство и сътрудничество между всички заинтересовани страни;
- Достигане на информацията до най-голям брой заинтересовани лица;

Целеви групи:

- Потребители на социални услуги;
- Органи и институции на държавната и местната власт;
- Неправителствени организации;
- Доставчици на социални услуги;
- Други.

Програмата за комуникация се основава на няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии - местни, регионални и национални, комуникация чрез Интернет, комуникация между партньорите и заинтересованите страни.

Чрез комуникационната програма се цели да се привлече общественото внимание и да се повиши чувствителността на обществото към хората от различните уязвими групи, към техните потребности и възможности за решаване на проблемите им, както и към въпросите, свързани с толерантността, социалната интеграция, равни права и др.

# Раздел Д: Приложения

# 9 Оценка на потребностите от социални услуги

**9.1 Приложение 1: Финален доклад за анализ на ситуацията и оценката на потребностите в община Долна баня**

**9.2 Приложение 2: Таблица на планираните услуги**

**9.3. Приложение 3: Логическа рамка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Долна баня**

***Актуализираната Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2016 - 2020 г. е приета на редовно заседание на Общински съвет гр. Долна баня с Решение №106, по протокол №10 от 19.10.2016 г.***

**Председател на Общински съвет**
**град Долна баня:/П/**
**/Лиляна Драганова/**